

ÉLETTÜNK

XI. évfolyam 7-8. szám (11. Jahrg. Nr. 7/8)

Az európai magyar katolikusok lapja

1979 július-augusztus

HARANGOZÓ FERENC:

Vixit et Vivat Pannoniae Sacrae

Élt és Él Szent Pannoniáért. — Ez áll Mindszenty Józsefnek Máriacell-i sírján, esztergomi márvány-zárókövébe aranybetűkkel belevésve. Nem magyar ember, egy idegen főpap mondta róla ezeket a szavakat, aki minden előítélet nélkül, közvetlenül pillanthatott bele a Nagy Magyar Száműzött lelkébe.

Ez év június 17-én, alig száz méterre a sírtól, nyílt meg a Mindszenty-Emlékmúzeum. A bejárati vasrácsajtón bronzbetűkkel ez a mondat áll: In Memoriam Card. Mindszenty. — Az írás felett bronzplakett Mindszenty József átszellemült, finom arcával: ez egy német szobrászművész műve. — Ha belépünk a rácsajtón, előttünk áll az Ő életnagyságú portréja. Amerikai magyar protestáns festőművész alkotása. Nem megrendelésre készült. A művész egyedül magyar szívére hallgatva fogott bele és dolgozott rajta két éven át, hogy megörökítse úgy Mindszentyt, ahogy ő látta és élte meg „korunk legnagyobb magyar lelkipásztorát.” A belépőt szinte megigézi ez a kép: igen, ilyen volt Ő. a 83-éves ősz magyar vértanu-prímás, akit „a világon legárvább magyar népe szolgálata” emésztette és vitte kirakatperen, börtönökön, számkivetésen át megkeresni, vigasztalni az egész világon szétszórta magyarjait. Ez a szolgálat formálta, alakította olyan finommá, szeliddé, átszellemültté jóságos emberi arcát.

A múzeum többi tárgya: ezer apró ajándék, kézimunka, római pápák aranygyűrűi, mellkeresztje, idegen városok aranykulcsai és díszlevelei mellett a drága misekelyhek és egyszerű falusi családi fényképek: édesanyja, az ő testvére, a testvére és unokák csoportképei. A bíborosi ruhák között VI. Pál köpönyege és az ő szegény, kopott fekete reverendái, az imaszámoly összes breviáriumával, írásztala, ágya és a halotti maszkja... Ez mind-mind csak megható keret a képhez, amit Schmidt Béla festőművész olyan megrendítő hűséggel varázsolt elénk. — Nem csoda, ha olyan nehezen vált meg „a legkedvesebb festményétől”, mint a szülő a gyermekétől...

De minek ez a „személyi kultusz” ma, mondják majd azok, akik sosem ismerék vagy félreismerték őt. — Elég már belőle, ideje, hogy leszámoljunk a feudális magyar multtal, főuraival és főpapjaival együtt. Lássuk meg már egyszer végre a szegény magyar népet, aki mindenkit kiszolgált és akit mindenki kihasznál és cserbenhagyott. Ismerjük jól ezt a hangot; ez nem a magyar nép hangja. És nagyon vigyázzunk, hogy ne éppen afőlött a magyar főpap fölött törjünk pálcát, aki a magyar nép legigazibb és leghűségesebb fia és akinél önfeláldozásban ezt a népet senki nem szolgálta.

Mert volt-e és van-e még olyan magyar püspök ebben az évszázadban, aki rövid 20 év alatt annyi iskolát, kultúrházat, templomot épített volna, mint tette Mind-

szenty József zalaegerszegi plébános korában az elhanyagolt, „sötét” Zalában, ahol még a törökvész pusztításait és az utána következő évszázadok magyar mulasztásait igyekezett bepótolni! — Amikor pedig a két világháború között hadiövezgek és árváik felett megpergették a dobot: árverezték a bankok a kis zalai házat, szőlőt, ki védte meg őket, ha nem a zalaegerszegi plébános, aki ti-

összeomlás és utána a kommunista terror káoszában emeli a sors ezekre a döntően fontos posztokra?! Ma erre csak fájó nosztalgiával gondolhatunk vissza... És ki emelte fel a rémület és kétségbeesés éveiben a magyar népet és ki mozgató meg százezreket, főleg magyar férfiakat, mint éppen Mindszenty József hercegprímás?! — II. János Pál pápa lengyelországi diadalútját látva, kinek

PATRONA HUNGARIAE MAGYAR SZENTEKKEL

Szűz Mária, Magyarország Védasszonya a kis Jézussal, jobbán Szent István, balról Szent László király, elől a lilomos Szent Imre herceg jellegzetes barokk ábrázolásban. A metszet a kolozsvári egykori jezsuita (később piarista) templom egyik oltárképéről készült 1740-ben

tokban küldte el valamelyik káplánját, vagy hivatást árverésre, hogy kiváltsák a magyar árvák lába alatt megingott földet...

Akik nem ismerik, vagy rosszul ismerik, azzal is vádolják, hogy mindig a hatalmasokkal tartott. — Ez sem áll! Mindszenty József egész életében ellenzékben volt: ha kellett a Horthy-érával, a Nyilas-érával, a Rákosi-érával és mindig az egyszerű nép védeimében. Féltek is a zalai plébánostól odafönt Budapesten osztályfőnökök, államtitkárok és miniszterek egyformán. — Főszolgabírák és főispánok között járt a szólás-mondás: „Vigyázz, mert aki a „Zalai Lámába” beleharap, az meghal!”

És mit tett volna Mindszenty a magyar népért Veszprémi püspök és Esztergomi Prímás korában, ha nem egy vesztesnek indult háború közepén (1943) és nem az

ne jutott volna az eszébe az 1947–48-as Magyar Máriaév, amikor Mindszenty József a nevét örökre beírta magyar milliók szívébe, egészen más körülmények és egészen más feltételek mellett! — Ez nem kisebbitése akar lenni a nagy Pápa mindent magával ragadó sikerének. Csak egy kicsit fáj a szívünk erre az összehasonlításra.

Otthon feudálisnak bélyegezték meg Mindszentyt, idekint sokszor a legmagasabb állású idegen főpapok azzal vádolták, hogy mint bíboros tulságosan magyar. Magyarságával, ha az bűn egy bíborosnál, joggal vádolhatták, mert világszerte lelkipásztori útjain nem volt olyan fontos számára egy püspöki vagy bíborosi látogatás sem, mint az, hogy fölkeressen minden kórházat, ahol magyar menekült betegeket ápoltak. — Egy nagy amerikai kórházban a főápoló nővér sír-

II. János Pál pápa a magyarokhoz

A Szentatya Csensztóhovában, 1979. jún. 4-én, pünkösd hétfőn a magyar pálosok által alapított Jasna-gorai páloskolostorban, este negyed kilenckor megjelent a ráváró tömeg előtt, hogy üdvözölje őket. Beszédet intézett hozzájuk és ennek a beszédnek első felét a magyaroknak mondotta; idézzük:

„Szeretnék ebben a hívőseregben minden zarándokot üdvözölni. Különösen is azokat, akik Lengyelországon túlról jöttek. Már sokakat köszöntöttem délelőtt. Az egybegyűltek között látok egy kiváló vendéget, Lécai László bíborost, Esztergom érsekét, Magyarország prímását. Ha nagy is a különbség nyelvünk között, a lengyel és általában a szláv, majd a magyar nyelv között, remélem, hogy vendégünk megérti, hogy most, ebben a pillanatban éppen őt üdvözöljük, jóllehet lengyel nyelven. A régi lengyel mondás szerint: a magyar és a lengyel két testvér. Ezért, mihelyt meghívtak a krakkói székből Szent Péter székebe, egyik legfontosabb feladatomban tartottam, hogy üdvözöljem a hozzánk olyan közelálló magyar egyházat és népet. Ezt számos történelmi kapcsolat alapján tettem Szent Péter utódként, és ugyanakkor mint Szt. Szaniszló utóda is cselekedtem ezt. Abban a pillanatban szükséges volt arra emlékezni, hogy éppen Magyarországból jött hozzánk Hedvig királynő, ez a nagy asszony, ez a szent asszony... Ezt a királynőt maga a Gondviselés küldte nekünk abban az időben. Szarkófágja a W a w e l b a n látható. Sok lengyel látogatja ott, sok külföldi is, köztük gyakran megállnak előtte a magyar testvérek. — Mit mondhatnék még? Nehéz lenne felidézni egész történelmünket, amely annyira hasonlít Szent István koronájának történetéhez. Mindnyáján emlékezünk, mennyi érdemet szerzett Lengyelországban Báthory István király, aki Erdélyből jött hozzánk. Történelmünk legnagyobb királya volt. Ezért gondolom, nemcsak mint pápa, hanem mint lengyel is, hogy valamennyi honfitársam érzelmeit fejezem ki, amikor a magyarországi hierarchia itt jelenlévő legfőbb képviselőjének tolmácsolom a magyar egyháznak és nemzetnek szóló jókívánságaimat. Ezeket a jókívánságokat már kifejeztem a magyar püspököknek szóló levélben, amelyet Luigi Poggi érsek vitt el, és ma megismétlem itt, J a s n a G o r á b a n.”

va mondta, hogy még nem történt meg, hogy valamelyik bíborosunk meglátogatta volna az össze beteg paptestvéreket, mint azt tette Mindszenty József. És afrikai tikkasztó melegben térve vissza a Jöreménység Fokától, nem mulasztotta el, hogy meg ne látogassa Fokvárosban az egyetlen magyar asszonyt egy kórházban. Amikor, arra hivatkoztak, hogy várja az ottani bíboros a papsággal és szerzetesrendekkel együtt és arra, hogy (Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

Bűn, büntudat, bűnbocsánat

„Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, önmagunkat csaljuk meg“ (1Jn 1, 8)

Miért van kihalóban a büntudat?

A 10. hitágazat így szól: „Hiszem a bűnőknek bocsánatát“. A bűnbocsánat feltételezi a bűn létezését. Manapság a büntudat az emberek javarészában csökkent, egyesekben kihalóban van. Századunk elején a katolikusok örömmel vettek részt engesztelő ájtosságokon, manapság mintha ennek a szükségét nem éreznék. Ezen érzületváltozásnak oka egyrészt a nyugati jóléti társadalom gyakorlati materializmusa: az embereknek a mindennapi életért nem kell aggodniuk, egyedüli törekvésük, hogy minél nagyobb komfortnak örvendhessenek és az életet minél zavartalanabban élvezhessék. Ha az anyagi javak halmozása miatt néha undor is fogja el őket, nem Istennél, de a szórakozásban keresik bajuk orvoslását. A mai ember is érzi néha lelkiismerete szavát, a büntudat benne is felébred, de ilyenkor ahelyett, hogy elfogadná és szerinte cselekedne, inkább azon van, hogy lelkéből kiszorítsa. Pszichológiai és mélypszichológiai módszerekkel igyekeznek megszabadulni a „büntudat komplexusától“, vagy társadalomtudományi elméletekre hallgatva, saját magatartását a kedvezőtlen emberi környezet vagy egyéb külső tényezők hatására vezeti vissza.

Mi a büntudat alapja?

A büntudat a felelősségtudattal és ez az emberi szabadsággal kapcsolatos. Az ember felelősnek érzi magát azért amit tesz. Visszás dolog, hogy az ember, aki bűnösségét tagadja, jócselekedeteiért szívesen vállalja a felelősséget: a jót, amit tesz, önmagának tulajdonítja, a rosszat másokra vagy külső körülményekre hárítja és ezáltal szabadságát — melyre különben büszke — tagadja. A felelősségtudat ugyanis az emberi szabadság szükséges velejárója: azért érezzük felelősségünket, mert tudjuk, hogy cselekedeteinkben szabadok vagyunk. A szabadság nagy érték: Isten saját hasonlatosságára teremtett bennünket, amikor értelmet és szabad akaratot adott. Másrészt azonban véges lények lévén, szabadon nemcsak a jót választhatjuk, hanem a rosszat is, azaz visszaélhetünk vele. Egyedül Isten végtelenül szabad és cselekedeteiben abszolút bűntelen: amit tesz, mindig szabadon teszi és mindig

csak a jót teheti. Az embernek a szabadságban be kell válnia: választhatja a jót és választhatja a rosszat s csak cselekedete alapján mondható igazában jónak vagy rossznak.

Mi a bűn?

A mai ember annak a kísértésnek van kitéve, hogy a szabadságában és nem szabadságának jó használatában lássa a legfőbb értékét. Nem akar tőle függetlenül erkölcsi irányelveket, objektív normákat elfogadni, maga szeretné önmagának megszabni, mi a jó és mi a rossz. Azok a zsinat utáni teológusok, akik kétségbe vonják a normatív morálist, ugyanebbe a hibába esnek. Teilhard de Chardin túlzott optimizmusában szintén félreérti a bűn igazi mibenlétét, csak az emberiség felfelé ívelő fejlődésének velejáróját, mintegy selejtjét látja benne. Ennek aztán az a következménye, hogy a kereszt által történő megváltás gondolata is háttérbe szorul nála. Pedig épp az istenakarta objektív értékű irányelvek áthágásában kell látnunk a bűn lényegét. Ha ugyanis Isten teremtette az embert — s a semmiből teremtette —, akkor neki is kellett megállapítania, mi számára a helyes cselekedet, azaz, mi jó és mi rossz számára. Képletesen beszélve, egyedül Isten állíthatta fel a jó és rossz tudás fáját (v. ö. Ter 2, 9). Ha a zsidók legalizmusa helytelen is volt, abban igazuk volt, hogy Isten egyik legnagyobb jótéteményét a nekik adott isteni törvényekben ismerték fel. A legfőbb erkölcsi törvényeket Isten az ember lelkébe, szívébe írta (v. ö. Rom 1, 19-21) — ezért is oly nehezen lehet megszabadulni a lelkiismeret vádló szavától —, másokat kinyilatkoztatott, ismét mások ismeretére önmagunk juthatunk, ha elfogulatlanul gondolkodunk. A bűn tehát Isten akaratának az áthágása, semmibevevése. Összűleinknek is az igazi bűne nem a torkosság volt — az almát képnék tekinthetjük —, sem az, hogy Istenhez hasonlóvá akartak lenni — ezt Isten maga is kívánta —, hanem hogy erre a hasonlatosságra saját erejükéből, saját megállapításuk szerint akartak szert tenni.

A magyar hitoktatás aggasztó helyzete

Most voltak a beiratások a jövő iskolai hittan-oktatásra. A feltételek, az adminisztrációs költségek, szülők megfélemlítése, a régi. Azt már sokszor közöltük, hogy nagyobb városokban, az iskolai hitoktatás gyakorlatban megszűnt. Most arról kell beszámolnunk, hogy az ún. templomi hitoktatás is országos viszonylatban egyre esik vissza. A fiatalabb tázozatra még jelentkeznek falvakban és városokban is a gyerekek, de a 10-éven fölüliek templomi hitoktatása iluzórikussá válik.

Példának hozhatjuk Zalaegerszeget, amelynek a lakossága a közvetlen környező falvakkal együtt már meghaladja az 50.000-et. Zalaegerszezen Mindszenty virágzó hitéletet teremtett. Lelkipásztori törődésének középpontjában mindig a hitoktatás állt. Ő létesítette a második plébániát Zalaegerszezen akkor még, amikor a lakosság száma 14.000 volt. Ma ugyancsak ez a két plébánia van meg, a főplébánia és Ola. Mindkét plé-

bánián templomi hitoktatás hetenként egyszer, szombati napon van, — ha van. Akkor is csak az alsó tagozatok részére. A rendszeres az, hogy minden második héten, nyáron pláne, alig tartják meg a templomi hitoktatást. Hogy iskolai hitoktatás nincs, azt nem kell külön kiemelni. Az eredmény katasztrófális, a gyermekek tíz éven fölül hitoktatás nélkül nőnek fel, szentségekhez vagy templomba nem járnak, Ola plébániában például (20.000 lakós) négy év alatt 70 volt a bérmálkozó száma. Csak természetes, hogy ilyen lelkipásztori munka mellett lelki vákuum keletkezik és nagy tere nyílik a szektáknak. Zalaegerszezen úgy elszaporodtak a különféle szekták, mint valamikor az Alföld vallásilag és iskolailag legelhanyagoltabb területein. — És ami a legelszomorítóbb, az egyik plébános a rezsim első számú jelöltje volt állítólag a szombathelyi püspöki székre.

rombolja, boldogulása útját eltorlaszolja. Ez a bűn teológiai dimenziója.

Van-e bocsánat a bűnös számára?

A súlyos bűn objektíve nézve — itt eltekintünk a szubjektív jellegű felmentő körülményektől —, valóban súlyos önmagában és súlyos következményeiben. Az ember ugyanis saját erejéből nem szabadulhat meg bűnösségéből. Még a saját maga ellen elkövetett bűnöket sem bocsáthatja meg önmagának, mert életének nem abszolút ura, önmagáért is Istennek tartozik felelősséggel. S aki felebarátja ellen vétkezik, Isten akarata ellen is vétkezik, és ezért nem elegendő, hogy embertársával békül ki, Istentől is kell bocsánatot nyernie. S mivel a bűn nagyságát a megsértett személyhez kell mérnünk, s a megsértett személy a végtelen Isten, a bűn súlya ily szempontból szintén végtelen és az ember saját erejéből sohasem szabadulhatna meg tőle. Aki Istentől elfordul, osztályrészül a halált választja. „Ő teremtette a kezdet kezdetén az embert, és kiszolgáltatta saját döntése hatalmának. Módoiban áll, hogy megtartsad a parancsokat, hogy hűséges légy, megvan a hatalmad. Eléd öntötte a tüzet és a vizet, amire vágyol, az után nyújtsd a kezed. Az ember előtt ott az élet és a halál, megadatik neki, amit választ magának“ (Sir 15, 14-17). Isten azonban végtelen irgalmában már összűleinknek megbocsátott az eljövendő megváltóra utalva. Ezt a kegyelemből történő bűntől való felszabadulást valljuk boldogan, amikor a Hiszekegyben mondjuk: „hiszem a bűnőknek bocsánatát“.

Vixit et Vivat Pannoniae Sacrae

(Folytatás az első oldalról)

az asszony úgyszólván református, azt monddta: „Annál inkább meg kell látogatni!“ — Leült az évek óta béna beteg asszony ágya mellé és olyan szeretettel beszélgetett el vele, mintha édes testvére lett volna. Amikor a látogatás végén megáldotta az asszonyt, az könnyezve monddta: „Ez volt az idegenben a legboldogabb napom! Áldja meg az Isten érte!“

Akik bármily okból, vagy bármily céllal, kissebbiteni akarják Mindszenty Józsefet és érdemeit, nem veszik észre, hogy ugyanazt teszik, amit az idegen megszólók kiszolgálói, akik nem engednek meg, hogy Mindszenty neve megemlíttessék nemcsak a magyar iskolákban, hanem a katolikus Egyház templomaiban sem, mert félnék, nemcsak a Nagy Halott szellemétől, hanem az emlékeitől is... — És ne hajtogassák állandóan azt, hogy Mindszenty nagyravágyó, hatalomravágyó, konok és erőszakos főpap volt! — Igaz, rettenhetetlen volt ott, ahol a magyar nép és a magyar Egyház létérdekeiről volt szó! Nem az ő személye volt a fontos: magával, a kényelmével soha nem törődött. Még Prohászkan is túltelt egyszerűségével, igénytelenségével és kizárólag csak lelkipásztori életével. Paptársai és közvetlen munkatársai sokszor azért félték tőle, mert érezték, hogy munkatempóját, aszketikus életrendjét csak nehezen bírják követni. Mindszenty dinamizmusa, aktivitása évtizedek folyamán — börtönök és internálások magányában megtisztult, elvesztette minden bántó élet. Valami csodálatos szelidség, belső béke, megbocsátás borongott kisé elmerengő, bánatos arcán. — Egy diáklány, aki azelőtt sosem ismerte, sosem látta, azt monddta erről az arcról: „Én nem tudom miért, de ha ránézek, mindig sírom kell...“ A világi hívek

is bizonyára erre a jóságos Mindszenty arcra gondolnak, amikor ostromolják az illetékeseket, hogy tegyenek már valamit boldoggáavatásáért. Aki ezen a kérelesen botránkozik, az megint nem ismeri őt és fogalma sincs arról, hogy mennyire éi a Megboldogult emléke és tisztelete a magyar nép lelkében.

A Máriacell-i Mindszenty-sírnak és az új Mindszenty-Emlékmúzeumnak is egy a rendeltetése: hogy őrizze és ápolja ennek a kivételesen igaz, nagy magyar lelkipásztornak az emlékét és azt híven átadja későbbi nemzedékeknek.

Római epizód

Az „Életünk“ egyik olvasója érdekes személyi kapcsolatáról számolt be Machalszky, az új krakkói érsekkel kapcsolatban, akit június 29-én kreált a Pápa bíborossá. Olvasónk férje 1956-57-ben együtt tanult Machalszkyval a Fribourg-i egyetemen, ahol meg is barátkoztak és Machalszky 57 nyarán a szabadságát náluk töltötte. Mivel most, június 29-én, Lengyelországból senki nem jött Rómába, sem a család, sem egyházmegyéje részéről (nem telik utiköltségre), a mi olvasónk és férje együtt lepték meg a nagy ünnepélyen. Mikor Machalszky meglátta őket, azt monddta: „Mégis itt az én családom!“

Machalszkytól, a krakkói érseki székben II. János Pál pápa utódjától, az egyik amerikai újság riportere azt kérdezte: „Nem nehéz egy ilyen nagy előd árnyékában járni?“ — Machalszky mosolyogva felelte: „Nem árnyékban járok, hanem a fényében! Így sokkal könnyebb!“

MÁRIACELLI KRÓNIKA

A MINDSZENTY EMLÉKMŰZEUM ATTELEPÍTÉSE MÁRIACELLBE

Mindszenty halála után azonnal felmerült a terv, hogy emléke megőrzésére és ápolására emlékmúzeumot kell létesíteni. Az emlékművet a hatalmas irattári anyaggal együtt, amit a bíboros a Mindszenty Alapítványra hagyott, szintén biztos és alkalmas helyre kell vinni. Mivel a Mindszenty Alapítvány székhelye Vaduz, alkalmassági okokból a Mindszentyre vonatkozó összes emléktárgyat és az irattári anyagot Dr. Vecsey József, a Bíboros volt titkára, még 1975 nyarán Vaduzba vitette át. A Mindszenty Alapítvány mint Mindszenty végrendeleti örököse, a jelentős anyagi és ideális értéket képviselő emléktárgyak és a felbecsül-

A Mindszenty Emlékmúzeum egy részlete

hetetlen értékű és jelentőségű levéltári anyag megőrzésére – Mindszenty levelezése 10.000 gépelt oldalt kitevő irodalmi hagyatéka – számára kibérelte Vaduz városától a régi plébánia elhagyott épületét. De már az első alapítványi tanácsülés közvetlen a Bíboros temetése után az emléktárgyak elhelyezését Vaduzban átmeneti jellegűnek tartotta, ezzel elismerve, hogy azoknak Máriacellben, Mindszenty sírja közelében van a helye.

Az európai magyar lelkészek és a hívek túlnyomó többségének a kívánságára az Alapítvány már 1977 őszén megbízta Dr. Harangozó Ferenc alapítványi tanácstagot, hogy az áthelyezés ügyében a Mindszenty Alapítvány nevében vegye fel a kapcsolatot a Máriacell-i bencés Superiorátussal. P. Veremund Hochreiter superior kész örömezt egyezett bele; megkereste az illetékes rendi előljárókat: a Lambrecht-i és a Kremsmünster-i apátokat, valamint a Gráz-i püspököt, mivel Máriacell egyházmegyéje területén fekszik, az engedély megadására. Azok készségesen megadták, azzal a kikötéssel, hogy az emlékmúzeum (Gedenkstätte) ne legyen magában a Máriacell-i bazilikában, ahol Mindszenty nyugszik. – A P. Superior följajánlott minden ellenszolgáltatás nélkül az emlékmúzeum részére alkalmas helyet, sőt, tekintélyével közbenjárta az illetékes osztrák hatóságoknál is az áthelyezési engedély kedvező és gyors elintézését érdekében.

A Mindszenty Alapítványnak szintén volt egy kikötése, még pedig az, hogy az anyag ne kerülhessen az áthelyezéssel idegen tulajdonba, hanem Mindszenty végrendeletének a szellemében magyar egyházi célt szolgáljon és alkalmas időben Mindszenty haló poraival együtt végleges rendeltetése helyére, az Esztergomi Érsekség tulajdonába menjen át. Ezért csak mint kölcsönadományt (Leihgabe) bízza rá az Alapítvány addig Máriacell gondozására. Ezt mindkét fél írásban vette tudomásul.

Az 1978-as őszi Alapítványi Gyűlés már úgy döntött, hogy a múzeum áthelyezése és új helyén való megáldása 1979 tavaszán Mindszenty elítélésének 30. évfordulóján történik meg. Ezt az időpontot

jónak találta a Magyar Lelkészek Konferenciája is és a felavatás időpontját május 25–26-ára tette, kapcsolatban egy nagy Mindszenty-zarándoklattal Máriacellbe. De mikor a szálláshelyeket akartuk biztosítani, tűnt csak ki, hogy egy nagy németországi zárandoklat erre az időpontra lefoglalt már minden helyet. P. Superior tanácsára áttettük a terminust június 16 és 17-ére. Ekkor még nem tudtuk azt, hogy Carter és Brezsnyev bécsi találkozója is erre az időre esik. – Már az első terminusáthelyezés egyes magyar csoportok részvételét megígérte. A találkozó miatt pedig sok magyar, akinek beutazási vízumra volt szüksége Ausztriába, nem kapott vízumot.

ESTI AJTATOSSÁG A KEGYOLTARNÁL

A borulatók már arra gondoltak, hogy újra el kell halasztani az időpontot, de abban a tudatban, hogy úgysem mi, hanem a Halott rendezze maga a „Mindszenty-zarándoklatot”, kitartottunk az időpont mellett. Hogy a derűlátóknak volt igazuk, a rossz időjárás ellenére bebizonyult. Június 16-án már teljes szépségben be volt rendezve az új Mindszenty-Emlékmúzeum. Estére a gyertyás körmenet idejére, megtelt a kint zuhogó eső dacára az óriási kegytemplom. A gyertyás körmenetet így magában az első-tétített kegytemplomban tartottuk, harangzúgás és lelkes magyar-német (a német vendégek miatt) népének kíséretében.

Utána a könyörgést a kegyoltárnál 24 lelkész kíséretében az új németországi magyar Főlelkész tartotta. A bevezető elemelkedést pedig P. Ruzsik Vilmos. Aztán váratlanul szép jelenetnek voltunk szemtanúi: a francia „Présence du Cardinal Mindszenty” társaság elnöke, M. Jullien Strassburgból, ünnepélyesen följajánlotta a társaságot a Máriacell-i Szűzanya oltalmába, fogadalmat téve, hogy Mindszenty szellemét ápolják és boldogáavatásáért buzgón imádkoznak. – Ránk magyarokra ezenkívül nagy hatással volt II. János Pál pápa imája a Guadeloupe-i Szűzanyához, amit gyönyörű magyar for-

Mindszenty hercegprímás íróasztala a bécsi Pázmáneumból. Az asztal baloldali a primás édesanyjának kis képe látható; az ovális alakra festett bíborosi címer Mindszenty tituláris templomból, a római Sto Stefano Rotondo-ból származik

dításban, Máriacell-i változatban, Balogh Ádám, Bad-Ischl-i gimnáziumi tanár, volt szibériai rabtárs, imádkozott el mély átérzéssel.

Június 17-én, vasárnap, 1/2 10-kor, amikor P. Veremund Hochreiter Superior mint főcelebráns és kísérete, 24 magyar pap, öltözködött a sekrestyében, zsúfolásig megtelt a nagy kegytemplom magyarokkal. (körülbelül 1500!) A szebbnél-szebb magyar egyházi énekek már nagyon régóta nem zúgtak ennyi erővel

Máriacellben, mint ezen az ünnepi nagymisén, amit a Fischer von Erlach tervezte gyönyörű főoltáron celebrált P. Superior. Az ünnepi szentbeszédet Dr. Bácsvály Róbert németországi magyar főlelkész tartotta.

Dr. Bácsvály Róbert, németországi magyar főlelkész, beszéde

Bevezetőben víziószerű történelmi távlatban láttatta meg a Máriacell-i híres búcsújáró tempium szerepét: „Az Anjouk korától egészen Trianonig... menynyi magyar gyász, nyomorúság gyűlt össze ezen történelmi falak között!...”

Ezeknek a magyaroknak a nyomában jöttünk mi is ide Máriacellbe ezen Európából, néhányan Amerikából is. – Felmerül a kérdés, miért jöttünk mi ide? – Azért, hogy elsírjuk annyi nemzeti hibánkat, széthúzásunkat, ezt a nemzeti tragédiánkat, hogy állandóan másban kerestük a hibát. Urhatnamságunkat, Pató Pál-i éhetetlenségünket, gyökértelenségünket, számkivettségünket és hontalanságunkat. Az Édesanyához jöttünk, mi anyátlan árvák, hogy az Ő kezébe tegyük le, mi bűnösök, könnyeinket, könyörgésünket, hogy járjon közbe értünk Szent Fiánál Ő, mert mi már nem vagyunk rá méltók.

De mit ér, ha ebből az egészről csak üres sóhajtozás, csak hiú vágy marad? Ha meg nem látnók azt a másik partot, ahol a megváltás, az Isten kegyelme vár ránk és el nem indulnánk ezen másik part felé, bűnbánattal magunkba szállással? Ha meg nem látnók az Isten felénk kinyújtott kezét ebben az órában, aki az Őt, az igazság és az Élet? Aki egyedül képes megszüntetni száműzöttségünket, hontalanságunkat.

A különösen mélyen szántó befejező részben, a Főlelkész arról beszélt, hogy hosszas éjszakai töprengés után megértett valamit Mindszenty Józsefnek, ennek a csodálatos szent embernek a titkárból. Miért akart itt, Máriacellben, temetkezni? – Csak azért, hogy ezen a szent zárandokhelyen, közel a magyar határhoz pihenjenek porai? – Talán ezért is, de főleg azért, mert Mindszenty József, „aki mindig történelmi távlatokban gondolkodott”, itt, ezen a helyen akart rámutatni történelmünk végső összefüggéseire. Itt, az Isten Anyjánál, látta meg, érezte meg azokat a természetfölötti erőket, amelyekre nemzetünk ezer éve támaszkodott és amelyekből egyedül fakadhat új erő, új nekiindulás a nemzet közössége és mindannyiunk számára. Itt, a Mennyei Édesanyjánál, könyörög Ő is velünk együtt azért, hogy szűnjön meg a magyar átok, hogy új erővel, új reménnyel, megtalálva és megfogva az Édesanya kezét, elinduljon vissza az Ő Isteni Fiához. És akkor csak meg keil várni az időt, amikor űt az Isten órája és megszűnik a mi számkivettségünk és hontalanságunk ideje.

„Aldjon meg Titeket az Isten Anyja Szent Fiával együtt. Menjete bátran, megvigasztalódva, vissza az úton, ahonnan jöttetek, az életbe, mert Ő veletek lesz és veletek könyörög az Úristennél értünk, otthoni és a számkivetett magyarokért.”

A hívek könyörgéséhez Dr. Papp Gábor, a Mindszenty Emlékbizottság amerikai elnöke, vonult föl a szentélybe Kastl-i diákok és diáklányok kíséretében. Az oltár körül a bécsi, a gráci és az esseni cserkészek álltak sorfalat zászlóikkal.

A szentmise végén a cserkészek és az asszisztencia átvonult a Szent László ká-

kolnába megkoszorúzni Mindszenty hercegprímás sírját. Közben az egész templom megrázkódtatva énekelte az ősi magyar máriáéneket, a Boldogasszony Anyánkat. Az ünnepi szentmise záróakkordjáról, a magyar himnuszról azt mondta P. Veremund, a főcelebráns, hogy ilyen drámai erővel még nem hallotta sehol.

AZ ÜNNEPI ÓRA

A zárandoksereg a nagymise után az új nagy plébániateremben (Pfarrsaal) emlékezett meg Mindszentyről, a halála óta eltelt időről és boldogáavatásának a kérdéséről. Az ünnepi óra középpontja Mindszenty egyik legmarkánsabb beszéde volt (hangszalagról), amit száműzetése első Szent István ünnepén, 1972-ben mondott. – Máriacellben, közel a sírhoz, a gyönyörű magyar istentisztelet után, különös hatással volt mindenkire az Ő hangja, amit már olyan régen nem hallottunk. Lélegzetviasszafojtva hallgattuk az Ő ajkáról a súlyos szavakat arról, hogy Szent István népének, Szent István országában joga van arra, hogy olyan vezetőket követeljen, akik Szent István nyomdokain járnak, istenhívők és keresztények!

A MŰZEUM MEGÁLDÁSA ÉS MEGNYITÁSA

Mivel a nagy tömeg sem az emlékmúzeumban, sem az előterében nem férhetett el, csak az asszisztencia, néhány előkelő vendéggel: a bajor királyi Főherceg és felesége, Batthyány Iván, a Mindszenty Alapítvány elnöke a feleség-

A magyar ifjúság képviselőiben cserkészek és diáklányok megkoszorúzzák Mindszenty bíboros sírját

gével, Máriacell polgármestere, a P. Superior a papsággal átmentek a Mindszenty-Emlékmúzeumba, amit Dr. Bácsvály Róbert, az új németországi magyar főlelkész, áldott meg és a P. Superior vett ünnepélyesen át megőrzésre. Ezután az egyes zárandokcsoportok sürgősségi sorrendben a távolság szerint, tekintették meg az új emlékmúzeumot. A látogatás késő estig tartott.

A múzeumról részletes leírást következő számunkban közlünk. – Itt csak röviden köszönetet mondunk azoknak, akik a Mindszenty-Alapítvány tagjai kívül, különösen fáradoztak az emlékmúzeum Máriacell-i áthelyezésén. Legnagyobb köszönet az ausztriai Szent Benedek-Rendnek jár; ott is P. Veremund Hochreiter Superiornak, aki mindig szeretettel, türelemmel állt szolgálatunkra és megoldott minden nehézséget. Hála köszönet Dr. Király Ferenc múzeológusnak, aki a legnagyobb készséggel állt rendelkezésre nemcsak az emléktárgyak felbecsülésénél, hanem napokon keresztül a szortírozásnál, csomagolásnál és szállításkor. Hála köszönet a Kismarton-i két kedves Nővér, Geraldine nővérnek, akinek az Alapítvány anyait köszönhet a Mindszenty-hagyaték rendezésénél, iratainak átgépelésénél és most a múzeum berendezésénél. Mellette Blandina nővérnek, aki napokon keresztül rendezett, szépített. Nélkülük nem lett volna olyan kedves, virágos, szép az emlékmúzeum, amilyen lett. Hála köszönet (Folytatás a 4. oldalon)

VECSEY LAJOS:

Bűnös játék a szerelemmel

Barát – barátnő?

Már megszoktuk, hogy a sex-epidémia elborította a világot, elsősorban a fehér ember társadalmát fertőzte meg. Így jutottunk el ahhoz az állapothoz, hogy egyes szavak elvesztik eredeti nemes értelmüket, amint ez a „barát” és „barátnő” (Freund-Freundin) kifejezésekkel történt. A történelem tud nagy nemes barátságokról, mint a biblia feljegyezi Dávidról és Jonatásról, Saul fiáról; az egyik kész lett volna a másikért akár a halálba menni. A szentek életében olvasunk Szalézi Sz. Ferenc és Chantal Sz. Franciska barátságáról, melynek útja egyenesen az égbe vezetett. A magyar nép — nemes érzékkel — csak barátoknak hívta egyes szerzetes rendek tagjait, jelezve vele, hogy olyan közel érzi magát hozzájuk, mint a jó barát a jó barátához, akitől csak jót várhat, elsősorban lelki vonalon.

Hova lett korunkban ennek az egyik legszembetűnőbb fogalomnak az értelme? Ma takarója férfi és nő meg nem engedett viszonyának. Ha valakiről azt mondják, hogy barátja van, legyen az férfi vagy nő, semmi esetre sem gondolkunk nemes kapcsolatokra, hanem legalább is játékos szórakozásra a két nem között, ami rendszerint erkölcsstelen viszonyra fajul. A szerelem, melyet az Egyház a házasságban megszentel, lealacsonyodik játékszerré, s az ideálból, ahogyan régen nevezte a népi gondolkodás azt a leányt, akit a fiatal férfi élettársának kiválasztott s akiben

MÁRIACELLI KRÓNKA

(Folytatás a 3. oldalról)

Az ünnepi óra közönsége. Az első sorban (jobbról balra): Dr. Bácsváry Róbert németországi magyar főlelkész, gróf Batthyány Iván, a Mindszenty Alapítvány elnöke és felesége, Albrecht bajor kir. herceg és felesége, valamint P. dr. Veremund Hochreiter máriacelli superior

szönet Dr. Papp Gábornak, aki Clevelandből jött segíteni, és nem utolsó sorban vitéz Somorjai Béla kartográfusnak és Hanyecz Károly géptechnikusnak St. Gallenből, akik olyan rövid idő alatt és olyan szépen készítették el Bíboros Hercegrímásunk hazai, európai és tengerentúli missziós útjainak fontosabb állomásait feltűnő falitérképeket. És legvégül mindazoknak, a hűséges Mindszenty-tisztelőknek, magyar lelkészek-cserkészvezetőknek, akik rossz időtől nem félve, fáradságot nem kimélve, toborozták híveiket és hozták el nagy számban Máriacellbe. Külön kell kiemelni a gráci cserkészek parancsnokát, Ugri Mihályt, és négy derék cserkészt, akik Grácból, nagy hegyeken keresztül, zuhogó záporokon át, gyalog tették meg a 120 km-es utat Máriacellig. Ugri Mihály hozzá még, úgy ahogy átázva érkezett, egy óra múlva már a Máriacelli-organánál ült és vezette két napon át a népeket. Igazi jó munka volt! H. F.

„eszményt” látott s feleségévé, élete felévé óhajtott tenni, játékszer, szórakozás tárgya lett. Micsoda degradálása a keresztény etikának!

Ennek a korunkat, társadalmunkat megfertőző „sex-epidémiának” szomorú, tragikus következményeit máris szemléltethetjük a számok tükrében. Ezelőtt 20 évvel lehetett olvasni egy svájci lapban, mint lelkeszi jelentést, hogy az egyik évben az Angliába ismeretszerzésre kiutazó kb. 2000 svájci leánynak 83 százaléka gyermekkel vagy teherben tért vissza hazájába. Pár évvel ezelőtt ugyan csak egy svájci lap írta, hogy az egyik olasz leányiskolában a tanárnök megállapítása szerint a leányok 93 százaléka nem volt érintetlen. A közelmúltban pedig úgy szolt a híradás, hogy Németországban külön iskolát létesítettek olyan fiatal leányok számára, akik a leányanyaság örömei elé néznek.

Ugyanez a sex-epidémia nemzetközi, ill. nemzeti vonalon egyes országokban a születések számának katasztrófális csökkenésére vezetett, aminek hátterében a művi vetélések (abortuszok) elrettentő számoszlopai húzódnak meg. Németországban az abortuszok számát évente kb. egy millióra becsülik, Ausztriában 160.000-re, a kis Svájcban 100 ezerre. Az 1976-os statisztika szerint minusz a szaporodási index Angiában — 2.1 ezrelék), Ausztriában — 1.0 ezrelék), Keletnémetországban — 2.1 ezrelék), Nyugatnémetországban — 2.4 ezrelék). Pár évvel ezelőtt pedig azt olvashattuk az egyik svájci katolikus folyóiratban, hogy Amerikában kb. 5 millió férfi sterilizáltatta magát.

Hol a hiba? kérdezhetjük. A korszellemben? Mindenesetre, elsősorban itt a baj forrása. De hibásak nem egy esetben a szülők is, különösen az olyan apák és anyák, akik úgy cselekesznek, mint az az anya, aki leánya okvetetlenkedését megúnva, azzal bocsátotta útjára: „de nekem gyereket ne hozz!” — További és legfőbb ok: a tízparancs semmibe vétele. Innen a bomlás a családi életben. Magyarországon 1977-ben 96.987 megkötött házasságból 27.100 bomlott fel. Franciaországban legújabban 1 millió vadházaspárt tartanak számon. Valaki azt is kiszámította, hogy ha ez az erkölcsi folyamat továbbra is megmarad, Nyugatnémetország lakossága 2000-ben 52 millióra, 2030-ban 39 millióra fog lesüllyedni.

Valóban meg kell állapítanunk: Európa, nem is olyan régen még a világ vezető kontinense, tanítója a többi kontinensek népeinek, az öngyilkosság és önmegsemmisítés útjára lépett. Ezt az állapotot elemezve egy angol gondolkodó már kiszámította, hogy a Föld különböző népei 50-60 év múlva a kínaiak befolyása alá fognak kerülni. Freund — Freundin? Barát — barátnő? Játék a szerelemmel, pajtás-házasság, egy egész életre berendezkedés Isten és tízparancs nélkül? Lehet így is élni, de ez az életstílus a legbiztosabb út a pusztulás örvényébe, a terrorizmus, banditizmus felé, aminek keserű gyümölcseit máris „élvezheti” a nagyvilág.

Van-e itt megoldás? Igen, ha visszatérünk az igazi „eszmények” útjára. Ha a leány valóban „ideál” lesz és nem játékszer, nem olcsó szórakozás tárgya, hanem nemes és tiszta lélek, akire a lovagiasan gondolkodó férfiú családja jövőjét és egész életét felépítheti.

Időszámítás Krisztus nélkül?!

Ha otthonról, Magyarországról kapott könyvekben lapozok, amelyekben korszak meghatározás van, bosszankodva olvasom ezt a harminc éve kritika nélkül használt új kifejezés-formát: „időszámításunk előtt”, illetve „után” (rövidítve: i. e. — i. u.). Mindnyájan tudjuk, mit akar helyettesíteni ez a megjelölés. De akármilyen döbbenetes is hangzik, — saját tapasztalatból tudom — akadt kisdiák, nem is egy, akinek fogalma sem volt, mit takar ez a kifejezés, amely az iskolák államosításakor, a tananyag központi ellenőrzésével, a marxista pedagógia kötelező bevezetésével született. Mi volt a célja, nem néhez kitalálni: Krisztus nevét törölni az iskolai történelemkönyvekből, jól-lehet Krisztus születésének tényét és időpontját az ateista-szemléletű tudomány sem tudja tagadni, legfeljebb kerülni. Különös, az oly sokmindenre kényes homi nyelvöröknek, kik a bürokrácián keresztül még abba is beleszólnak, hogy valaki egy idegen nevet, pl. Zsanett vagy Aliz, csak így fonetikusan (!) a nyakönyveztethet —, nem tűnt még fel, milyen pontatlan, zavaros ez a kifejezés. „Időszámításunk előtt” értelemszerűen arra utal, mintha előtte nem lett volna időszámítás. Holott, mint tudvalevő, már a többezeréves egyiptomi, sumér, kínai stb. népeknek fejlett időszámítási rendszerük, csillagászati naptáraik voltak. Egyszóval ez a „kritikus” dátum, akárhogy forgatjuk, Krisztus születésének időpontja, időszámításunk kiinduló pontja. A kommunisták felé a potenciális „veszély” abban rejlik, hogyha a történelemkönyvek oldalain a gyakran előforduló Kr. e. vagy Kr. u. állna, ez a tanulókban mindjárt azt a kérdést vetné föl: Ki volt ez a Krisztus voltaképpen? A válasz megadásához viszont át kellene lépniök a hivatalos

tankönyvek apróbetűvel szedett sorait és az iskolai hitoktatásra bízni, nem pedig a materialista szemléletű tudományukat — vitapartnerek nélkül — csillogtató „szakemberekre”, akik a Biblia világát — ilyen címen néhány éve a hazai Rádióban futó műsor volt — szeretnék a görög mitológia szintjén tárgyalni. A „Jézus-legenda”-ban, ahogy emlegetik, Jézus mint korának pozitív, természetesen forradalmár mesealakja szerepel.

Ebbe a képbe illeszthető az a tendencia is, amely az egyházi ünnepek igazi tartalmát tudatosan eltorzítja. Így lesz a Karácsonyból „fenyőünnep”, jobb esetben a szeretet és ajándékozás napja a jóságos Téalapó dekorációjával, de a rádióban és tévében szó sincs Jézusról, akinek a születésnapját kellene ünnepelni. Hasonlóképp van a nagyhét nélküli Húsvétal, amely a „nyuszivárás” és „locsolkodási” hagyomány ápolásának napja.

A vasárnapot „heti pihenőnappá” degradálták és különféle módokon akadályozták, hogy az emberek részt vegyenek a szentmiséken. Augusztus 20-a sem Szent István napja többé, hanem az „új kenyér és alkotmány ünnepe”, ahol esetleg ejtenek néhány szót I. István királyról is, kiemelve „forradalmár” szerepét.

Addig nem lehet őszinte párbeszéd Állam és Egyház között, míg ezek a vallásos embereket sértő, apróságoknak tűnő, pedig lényegét érintő dolgok nem kapnak „rehabilitációt”, míg a tömegkommunikációs eszközök nem állnak megfelelő mértékben az Egyház rendelkezésére, amíg a minden faluban megtalálható Lenin utca vagy tér mellé (helyébe!) vissza nem kerülhetnek a házfalakra olyan szép utcanevek, mint volt Szegeden a Szentháromság utca vagy a Boldogasszony sugárút.

Dr. Mertz Tibor

Riport egy békepap-plébánossal

A Párt áldása nélkül nincs plébános Magyarországon, — címmel hoz a „Die Welt” német napilap a magyar egyházi helyzetre jellemző riportot. — A Farkasréti modern templom bejáratánál fogadja a riportert Bíró Imre, a fiatal plébános. Ez a templom 1977-ben épült „mutatvány példány”. Vasbeton, a padlók műbőrrel párnázva; a plébános büszkén jegyzi meg: — „Padlófűtésünk is van. Hálásak vagyunk a kormánynak, hogy a templom építését engedélyezte.”

A látogató csak úgy mellékesen azt is megtudja, hogy a plébános két másik paptársával a Magyar Népköztársaság Országgyűlésének a képviselője, és békepap. Arra a kérdésre, hogy mit tart az új lengyel pápáról, tartózkodóan feleli, hogy a pápának is először „orientálnia” kell. Aztán elmondja, hogy egyházközsége mintegy 5.000 hívőből áll, 120 gyermek látogatja a templomi hitoktatást. Van ugyan iskolai hitoktatás is, de a kétféle Budapesti csak 200 gyermek veszi „igénybe.”

Az emberek az ő plébániáján is inkább gyakorlati materialisták; ifjúsági lelkipáztorkodás, igen — az nincs megengedve, — az Egyháznak morális szempontból kell nevelnie szorgalomra, jó munkára az embereket. „A renyheség ugyanis bűn.” Aztán arra a kérdésre, mi a véleménye Mindszenty bíborosról, akit a végén a Vatikán is elejtett, Bíró plébános úr lakonikusan csak ennyit mond: „Neki is megvolt a maga ideje, nekünk is megvan a mi időnk.”

A közölt kis riport reális képét adja a mai magyar egyházi helyzetnek. A kommunista állam fontos pozíciókban (püspökök, városi plébánosok) csak olyan papokat enged működni, akiről tudja, hogy föltétlen engedelmes eszközei neki. Itt van az óriási különbség a magyar Egyház és a szomszédos horvát vagy pláne a lengyel Egyház között. Ebben a két országban olyan főpapok irányítják az Egyházat, akik függetlenek. A párt nem tudta megosztani sem a híveket, sem a papságot; a békepapokat kiközösítették soraikból.

Mindszenty letétele óta a magyar egyház nemhogy nem újult meg, de mély apátiába süllyedt. „Rezignált”, ahogy König bécsi bíboros jellemezte. Semmi sem mutatja jobban, hová süllyedt a magyar katolikus Egyház tekintélye, mint az a megalázó szerep, ami Lékai bíborosnak a Szent Korona hazatérésekor jutott. Ott állt a többi felekezet és világi szervezet képviselője között Esztergom bíboros érseke, a magyar primás, a Szent Koronának első őre, ugyanakkor, amikor egy Losonci Pál vette át a magyar nép nevében Szent István koronáját! A repülőtéren, várva a Szent Korona hazajöttét, mondta szomorú ironiával Lékai bíboros egy külföldi újságírónak: — „Minden privilegium közül, ami valaha a magyar primásnak kijárt, nekem csak egy maradt meg — a telefonszámom. Az ugyanis: „Esztergom 1.”

Melléklet az Életünk július-augusztusi számához.

A felsőausztriai magyarság hagyományos pöstlingbergi Szent István zarándoklatát augusztus 22-én, vasárnap tartjuk. A Petrinum épülete előtt gyülekezünk, és 9 órakor innen indulunk a szokásos keresztúti ájtatosság elvégzésére. Az ünnepi szentmise a bazilikában 1/2 11-kor kezdődik. Ezt az ünnepi szentbeszéddel

Mons. Dr. Gianone Egon

a Pázmáneum rektora tartja. Lesz alkalom a szentgyónás elvégzésére magyar nyelven. A hazájuktól távol élő magyaroknak különösen át kell érezniük a legerősebb támasznak, az Isten kegyelmének szükségességét és erejét. Járuljunk a kegyelem forrásaihoz ezen a szent zarándokhelyen. A szentmisét követően a magyar lelkészség a Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesületének és a 80. sz. linzi „Árpád” cserkészcsapatnak közreműködésével Szent István ünnepséget tart a Löbl-vendéglő nagytermében. Ezt közös ebéd követi. Már most úgy osszuk be az időnket, hogy majd ott Istennel és egymással valamennyien találkozunk.

+++++

A szeptember 11-én és 12-én, szombaton és vasárnap megrendezésre kerülő máriacelli zarándoklatunkra a jelentkezés határideje a részvételi díj, 250 silling egyidejű befizetésével augusztus 22-ke. Ebben az összegben benne van az autóbusz díja, a szállás és a reggeli. A zarándoklat vezetője

Dr. László István
püspök ur lesz.

+++++

Az Életünk júniusi számában már olvashattuk a P. Werenfried van Straaten c. cikket. Ebben szó volt a Kirche in Not-Ostpriesterhilfe /a szükségét szenvedő Egyház, különös tekintettel Kelet-Európa papságára/ elnevezésű segélyszervről. A külföldi és a hazai magyarság igen sok támogatást kapott már ettől az intézménytől. Csak példákat említek: a skandináviai, a franciaországi és az olaszországi magyar lelkészségek fenntartása, jelentős adomány a kastli magyar gimnáziumnak. Az erdélyi, a bácskai és a felvidéki szegény magyar plébániáknak is jut abból az összegből, amelyet a maga egészében áldozatos lelkek adnak össze. Részesült már az adományaiból a cserkészcsapatunk is, hogy más egyéb linziek számára jutó jótéteményét ne is említsem. Sok mindent kaptunk, de még alig adtunk valamit. Ennek az intézménynek az értesítője, az Echo der Liebe ezentúl magyarul is megjelenik. Példányait kiküldöm. Olvassuk érdeklődéssel, és a mellékelt csekklapon lehetőségünk szerint juttassunk adományt abba a pénztárba, amely igen nagy mértékben a magyar egyházi életet szolgálja.

+++++

Kaschl Mária /Linz, Fröbelstr. 15./ június 15-én, nyolcvannégyéves korában elhunyt. Temetése 21-én volt.

+++++

Inhalt: Wallfahrt nach Pöstlingberg 22. August um 9 Uhr. - Wallfahrt nach Mariazell 11.-12. September. - Echo der Liebe in ungarischer Sprache.- Tod der Maria Kaschl.

Dr. Kerny Géza
linzi magyar lelkész

SZAMOSI JÓZSEF:

Magyar zarándoklatok Máriacellbe (2)

VÁZLAT A HÍRES MÁRIA-KEGYHELY TORTÉNETÉNEK EGY MEGÍRATLAN FEJEZETÉHEZ

A 19. század folyamán, főleg annak második felétől kezdve, a Máriacellbe irányuló zarándoklatok külső képe és jellege nagy változáson megy át. Már nem annyira a főúri, főnemesi osztályok kezdeményei, hanem egyre inkább a jó-módú városi polgárság, majd elsősorban a vallásos falusi nép önálló, szervezett vagy egyénekenkénti vállalkozásai. Nem mintha a katolikus főúri családok érdeklődése Máriacell iránt megcsappant volna. Erről nincsen szó. A kincstárban látható számtalan fogadalmi tárgy, mű-kincs-értékű adomány tanúsítja, hogy a főleg Batthyányiak, Zichyek, Illés-házyak, a Karátsonyi-, Reviczky-, Bornemisza-, Szapáry-, Sándor családok és persze továbbra is az Esterházyak buzgó látogatói a kegyhelynek. A század közepén a régi bécsi zarándok-út mentén felállított Rózsafüzér-stációkat például Gróf Batthyány Józsefné Tarnóczi Anna hozatta rendbe s a kincstári kegyképen a háromsoros igazgyöngylánc is az ő esküvői ékszereiből való. 1851-ben Karátsonyi Guidó gróf Máriacellben tartotta esküvőjét Marczibányi Máriával. Ennek emléke az a pompás ezüstmunka, mely a grótot és családját ábrázolja a kegykápolna előtt térdelve. (Karátsonyi Guidó nagylelkű adományai révén tette nevét emlékezetessé: 1859-ben a Magyar Tudományos Akadémiának 40 ezer aranyforintos alapítványt létesített irodalmi művek jutalmazására, nem sokkal később pedig egy 100 ezer forintos alapítványt jótékony célra.)

HAZAFIAS „TÜNTETÉS” MÁRIACELLBEN AZ ABSZOLUTIZMUS ELLEN

1857-ben nagy fényvel ünnepelték meg a kegyhely 700 éves jubileumát, amelyen a császár, I. Ferenc József és felesége, Erzsébet is megjelent. A jubileumi ünnepség-sorozat egyik felemelő eseménye volt a mai napig emlegetett magyar zarándoklat, melyen Scitovszky hercegprímás vezetésével több mint 200

De térjünk vissza az időrendi folyamatossághoz. A máriacelli bazilika északi emeleti folyosóján (galérián) hamar ráakad az ember egy aranykeretbe foglalt, primitív faragású, festett szívré, amely azzal a legendával kapcsolatos, melyről Endrődi Sándor „A celli búcsú” c. költeménye is szól. Itt azért említjük, mert ez egyúttal egy nagyobb magyar búcsújárás emléke. A képen ugyanis nagy arany betűkkel ez a már hiányos felírás olvasható:

EMLÉKŰL KÖZÖS MAGYAR ZARÁNDOKLAT / ... ? / 1716.

A megkérdőjelezett hiányzó számjegy a 8-as, afelől nincs kétségem, az évszám tehát 1816.

A 19. sz. első országos méretű zarándoklatát Rudnay Sándor hercegprímás, az esztergomi bazilika megálmodója szervezte és személyesen vezette Máriacellbe 1821-ben. Ekkor adományozta azt a két díszes aranykoronát, amelyet később, 1908-ban X. (Szent) Pius megáldott s mellyel az ő megbízásából a kegyzsobrot ünnepélyesen megkoronázták. Ezzel a Rudnay-koronák lettek a celli Madonna „hivatalos” koronái, ma is ezeket viseli.

A Rudnay-vezette zarándoklat valószínűsége „iskolat” teremtett olyan értelemben, hogy utána a magyar hercegprímások — azt hiszem kivétel nélkül (?) — kezdeményeztek hasonló, tömeg-zarándoklatokat Máriacellbe.

és ezüstből készült ötvösmunka, amely Scitovszky hercegprímást ábrázolja a máriacelli kegyzsobor előtt térdelve, amint az esztergomi bazilikát, a magyar „főtemplomot”, szimbólumként felajánlja a Szűzanyának. Egyébként a magyarok zarándoklatát bécsi udvari költők „magyar hazafias tüntetésnek” minősít-

politikai fordulat a határsorompókat is szélesre nyitotta a magyar nép előtt, bárki kedve szerint szabadon mehetett mindenféle engedély, útlevel nélkül bárholva a kettős Monarchia területén. Lényegében ettől kezdve válik népszerűvé a Dunántúl falusi lakossága előtt, hovatovább „családi” tradícióvá, a máriacelli búcsújárás. Egyszerűbb volt ugyan a celldömölki kegyhelyre, azaz „Kiscellbe” járni búcsúra, de az igazi „Nagycell” volt, vagyis Máriacell és oda sem kellett immár „külföldre” menni.

1908 szept. 8-án koronázták meg — mint már említettem — a kegyzsobrot a Rudnay-féle koronákkal s emelte a kegytemplomot „bazilika minor” rangra X. Pius pápa. Az ünnepségeken természetesen nagy számmal vettek részt az egész ország területéről érkezett magyar zarándokok.

A KÉT HÁBORÚ KÖZÖTT

A külsőségeiben nem látványos, de annál áthitatosabb falusi búcsújárások beszédes dokumentuma az az emléktábla, amely még nem is régen a bazilika egyik oszlopán (a főbejárattól nézve az első baloldalin) volt látható s annak emlékéét őrzi, hogy egy gyöngyösi piarista pap-tanár, Guba Pál huszonöt alkalommal vezetett búcsújárást Máriacellbe nagyjából az 1910 és 1931 közötti időszakban s ezeken, a tábla felírata szerint, pontosan 15.743 magyar búcsús vett részt. (A bazilika legutóbbi restaurálásakor a táblát régi helyéről eltávolították, most a déli torony lépcsőházában egy sarokban van, de csak félig látszik.)

Az első világháború idején érthetően csak gyéren érkeznek zarándokjárások, de a politikai helyzet normalizálásával lassan a máriacelli búcsújárások tradíciója is életre támad. Alig múlik év nagyobb szabású zarándoklat nélkül s ezek megszervezésében, a magyar alsópapság érdemeiről nem szólva, a főpásztorok is igazán jeleskednek. A sok közül említjük meg az 1935 júliusában Serédi Jusztinián hercegprímás, esztergomi érsek vezetésével megrendezett országos máriacelli zarándoklatot, amelyen a nagyszámú papság közt Grósz József kalocsai érsek és Breyer István győri püspök is jelen volt. Ekkor hozta Serédi hercegprímás azt a márványtalapzaton álló ezüst Sz. Imre szobrot, mely a Kisfaludi Stróbl Zsigmond készítette és Budán felállított szoborcsoport főalakját ábrázolja s a kincstárban látható.

Aranybetűs fehér márványtáblácska őrzi annak emlékéét, hogy 1937-ben Shvoy Lajos székesfehérvári püspök itt ünnepelte tízéves püspöki jubileumát.

A következő év, 1938, az „Anschluss” kieroszakolásának az éve, ettől kezdve a háború — jóllehet a kegyhely csodával határos módon megkímélődött a háború pusztításaitól —, majd 1945-től a győztesek, egyideig az orosz csapatok megszállása szakítja meg a zarándoklatok folyamatát. De ezek viszonylag rövid periódusok s a vészes idők múltán új erőre kapva s örvendetesen mind nagyobb méreteket öltve folytatódnak a búcsújárások is.

A MAGYAR EMIGRÁCIÓ ZARÁNDOKLATAI

A háborúval kisodródott menekült magyarok nagy árvaságukban hamar-

Szent István mellképe III. András király házioltárán. Miniatúra pergamenten hegyi kristály alatt. Valószínűleg velencei munka a 13. sz. utolsó évtizedeiből (Bogyay Tamás: Stephanus rex c. könyvéből)

REVICZKY GYULA:

Szent István napján (részlet)

Hatalmas, bölcs, előrelátó,
Jézus tanát megismerő;
Néped pogányságból kiváltó,
Te jóság, bölcsesség, erő! ...
Kinél dicsőbbet és nagyobbbat
Nem születnek hosszú századok:
Első királya magyaroknak,
Aldassék áldott jobb karod!

Hazámnak szentje, nagy királya!
Tisztelni meg nem szűn e nép.
Kezében a keresztrel állta
Meg ezer éven át helyét.
Török félhold, tatár s a német
Hiába vívták ekkorig:
A vésszel mindig szembe nézett,
Mohácstól le Világosig.

Ha néha hallád is fohászat,
Midőn kitört az ércekel,
Panaszkodón, hogy ősz hazáját
Egy rosszabbal cserélte fel:
Véres csatákban, végveszélyben
Azért nem ingott, csüggedett;
Mint büszke cédrus, oly kevélyen
Állott meg századok felett ...

san a celli Szűzanyához zarándokolnak.

BUJDOSÓ MAGYAROK VEZÉKLŐ
LÉLEKKEL IMÁDKOZNAK SZERETŐ
HAZÁJUKÉRT — GRAZ, 1950 IX. 17.

hirdeti egy kis fehér márvány-táblácska a sok egyéb magyar emlék-, és fogadalmi tábla között.

1956 nyarán a magyar emigráció rendezett zarándoklatot mintegy 1500 résztvevővel Máriacellbe Hunyadi János nándorfehérvári diadalának 500., illetve a máriacelli kegyhely alapításának 800. évfordulójára. Ebből az alkalomból emlékérem is készült, melynek egyik oldalán a máriacelli kegyzsobor látható ezzel a felirattal: MAGYARORSZAG NAGYASSZONYA — 1456—1956: a másik oldalon a bazilika képe van BASILIKA MARIAZELL 1157—1957 körirattal. Az éremből egy aranykivitelű Mindszenty bíborosnak küldtek el.

1964-ben (a Nagy Lajos adományozta „kincstári kegykép” 600 éves jubileuma!) a Burg Kastl-i magyar gimnázium tanulói és tanárai is részt vesznek az ausztriai magyar lelkesektől szervezett (Folytatás a 6. oldalon)

Magyar zarándokok vonulnak a máriacelli Mindszenty Stáció felavatására

magyar pap és mintegy 30 ezer magyar zarándok vett részt. A Sz. László kápolna mennyezetének stukkáit ekkor aranyozták be a magyar hercegprímás költségén, ezen kívül a Sz. Katalin kápolnában egy Árpád-házi Sz. Erzsébetet ábrázoló festményt helyeztek el, a díszes keret bronz táblácskájára pedig az esztergomi Főkáptalan akkori tagjainak nevét vésték. (A festmény ma nincs ott! Többszöri keresés után csak most találtam meg az északi torony-feljáróban. A sötétben azonban alig lehet szemügyre venni, a faragott ráma díszei jó-részt már letöredeztek, vagy barbár kezek törték le őket. Az értékes olajkép és faragott ráma megérdemelné a restaurálást s hogy eredeti helyére kerüljön vissza!)

Ugyancsak e nevezetes zarándoklat emléke a Kincstárban látható, aranyból

tették. Nem is alaptalanul. A celli Szűzanyához intézett imákban „a magyar alkotmány visszaállításáért” is buzgón könyörögtek, minthogy akkor Magyarországon javában tartott még a törvénytelen elnyomás. Említsük meg e kiváló főpapról, hogy korábban, 1849-ben, még mint pécsi püspök négyszer interveniált a császárnál az aradi 13 megmentése érdekében s mikor arra figyelmeztették, hogy javait a császártól kapta, önértetesen azt felelte: „Javaimat igen, de a lelkiismeretem nem”. 1859-ben tartott aranymiséje is Esztergomban az abszolutizmus alatti legnagyobb nemzeti tüntetés volt.

Amikor az osztrák uralkodóház és a magyar nemzet között megtörtént a kiengesztelődés, mely a „kiegyezésben”, illetve I. Ferenc József királlyá koronázásával nyert alkotmányos formát, ez a

HORY LÁSZLÓ:

Új magyar régészeti leletek

A magyar régészek szerencsés kézzel kutattak az utóbbi években. Az első, valóban nemzetközi szenzáció 1973-ban történt, amikor is a Budai Vár északnyugati szárnyában 21, közel élelnagyságú gótikus szobrot ástak ki, nem szólván a sok egyéb érdekes töredékről. Még sohasem találtak Magyarországon ilyen értékes művészeti ritkaságokat egy helyen és egy időben.

A közelmúltban a hajdani római megszálló hatalom ajándékozta meg a magyar régészeket néhány ritkasággal — a történelem szeszélyes játéka folytán. A jelenlegi orosz megszállók éveikkel ezelőtt egy hatalmas repülőter építésébe kezdtek, nem messze Székesfehérvártól délre, T á c község mellett, földalatti hangárokkal s egyéb biztonsági berendezésekkel. Itt aztán szovjet ejtőernyős alakulatok rendezték be nagykapacitású hadi bázisukat, ahonnan pl. Bécs légvonalban alig 200 km. távolságra fekszik. Modern harci repülőgépekkel tehát úgyszólván percek alatt elérhető, ha egy orosz fegyveres „békeoffenzíva” ezt szükségessé tenné. Az építkezések során fedezték fel G o r s i u m római város és egy katonai tábor maradványait. Róma katonai vezetői, akik ugyan nem ismerték a repülőgépet és a modern haditechnikát, kétezer esztendővel ezelőtt már okosan felismerték a hely stratégiai jelentőségét és értékét. Valóban: „sic transit gloria mundi”? — Szóval a szovjet ejtőernyősök magyarországi támaszpontján, mely természetesen az „enyhülést” hivatott szolgálni, nem kevesebb mint 500 ezer archeológiai leletet ástak ki eddig, beleértve egész házakat és hivatali épületeket, egy egész temetőt és két kaszárnya-komplexumot. A leletek tudományos értéke oly nagy, hogy az elmúlt nyáron Székesfehérváron tartották a római birodalom kutatóinak nemzetközi kongresszusát s ez alkalommal több mint 150 nemzetközi tudós, történész, régész szemlélhette meg a kiásott római emlékeket.

Más nagy állami építkezések és ipari beruházások is bőkezűen megajándékozták a magyar tudományt nem is sejtett, értékes régészeti leletekkel. Pécssett, mely már — mint ismeretes — a római hódítás korában is jelentős város volt, nemrégiben egy középkori dominikánus kolostor maradványait fedezték fel. A rengeteg lelet bizonyítja, hogy a 16. és 17. századi török hódoltság idején a kézművesség igen magas fokon virágzott és rendkívül sokoldalú volt. Számos lelet arról tanuskodik, hogy a késs iparosok szorosán együttműködtek az a-

HELMUT SCHMIDT A PÁPÁNÁL

A német kancellárt II. János Pál pápa kihallgatáson fogadta. Kíséretében volt **Georg Leber**, volt honvédelmi miniszter, **Dr. Walther Gehloff**, vatikáni német követ, **Klaus Bölling** állami titkár és **Dr. Jürgen Rufus** sajtófőnök. A találkozás a pápával négyszemközt történt, (tolmács nélkül) később, még a kíséret bemutatása előtt, csatlakozott a kancellárhoz **Georg Leber**, akinek Wojtyła Károlyllyal még Lengyelországból van jó kapcsolata. — **Winfried Schulz** teológus, a sajtójelentésekkel ellentétben, nem volt a kíséretben; állítólag azért, mert a Vatikán Casaroli-féle keleti politikája mellett szállt síkra. (KNA)

SZABÓ LŐRINC (1900—1957):

Magam ügyében

*Félelmes a fegyverem, emberek,
magam előtt tartom a szívemet.*

*Fáradt vagyok, a háborút unom,
de az igazságomat nem hagyom.*

*Az kell, igazság — de a magamé!
a sorsomé, húsomé, véremé!*

*Fáradt vagyok hazudni, emberek;
hol van, akinél megpihenhetek?*

*Elfáradtam harmincnyolc év alatt,
kényelmesebb vállalni magamat.*

*Az igazság a legfőbb kényelem,
lelkem legfőbb kényelmét hirdetem.*

*Igazságomat, azt, ami vagyok,
meg kell őriznem s meg kell adnotok.*

*Másnak talán egyszerűbb útja volt,
az enyém eszmék háborúja volt.*

*Látom én ma is, eszmék, fényetek,
de mást is, a rettentő tényeket,*

*tudom, hogy ami másnak szenvedés,
azt megtenni, ha kell is, mily nehéz;*

*de mást is tudok: ha jön iszonyú
rémeivel egy végső háború,*

*ha népem élethalálharcba fog,
én ott állok, ahol a magyarok,*

*a véreim... Hisz máris ott vagyok...
Csak még békés győzelmet akarok,*

* *Negyven évvel ezelőtt íródott ez a szép
költemény, amelyet azonban a „Szabó Lőrinc
összegyűjtött versei” c. kötetben (1967)*

rany- és ezüstművesekkel és egész Európában egyedülálló darabokat készítették. Az is kiderült, hogy Pécssett sokkal több középkori épület és emlékmű állt valamikor, mint bárki gondolta volna. Újabbnak látszó épület-homlokzatok mögött gyakran középkori falak és falkiszitések bújnak meg, csak ki kell őket hámozni. Így találtak többek közt egy 4. századból való temetkezési kápolnát. Egy sirboltban pedig nem kevesebb, mint 100 finom üvegtárgyra bukkantak. A városközpontban folyó pincefeltáró és közműépítő munkálatok során annyi régészeti lelet került elő, ami a szakemberek számára is megiepetést okozott. Középkori kutakra bukkantak s ezek azért érdekesek, mert az évszázadok alatt tömérdek hulladékanyag halmozódott össze bennük és most igazi kincsesbányái a kutatóknak.

Miskolcon két éve alapozási munkákat kezdtek egy építendő ifjúsági parkhoz. Újból nemvárt szenzáció történt: nagyszámú mikrolithikus szerszámot találtak, ezek egy részének korát 40 ezer évre becsülik.

Régészeink kétségkívül igazi „aranykorban” élnek. Mélyfúrásokkal egybekötött, óriási állami építkezések a következő években is folytatódnak. Elég ha a három legnagyobb szabásút említjük: az „Adria” nyersolajvezeték építése, csatlakozva a jugoszláv távvezetékhez, a szászhalombattai mammut-finomítóig és kémiai művekig; a vízerőmű-komplexum Visegrádnál, mely részben csehszlovák kooperációban épül; végül a Tiszai Öntözőmű.

A magyar régészeknek tehát még hosszú ideig annyi tennivalójuk lesz, amennyiről álmodni sem mertek volna.

*győzelmes békét a fajtámnak, és
hogy ne legyen túlsok a szenvedés,*

*a pusztulás... Nem katona vagyok,
csak lelkem nyugalmáért harcolok,*

*és jobb szeretném téled is, hazám,
ha kard helyett lelked bíznád reám,*

*s én úgy szolgálhatnám a sorsodat,
hogy nemesítelek, gazdagítalak.*

*Fáradt vagyok hazudni, emberek,
azt szeretem, akinél pihenek.*

*Azt szeretem, aki engedi, hogy
legyek nyugodtan az, aki vagyok:*

*hogy legyek költő, magyar és szabad,
kit nem küldenek és nem tiltanak,*

*költő, aki dísz és kincs és haszon,
ahogy kincs a Mátra s a Balaton.*

*s a hegy aranya, Dunánk halai,
földünk zsírja, fáink gyümölcssei.*

*Az igazat keresem: azt, aki
nem kényszerít, hogy hazudjam neki.*

*Mérd meg te is: bírod-e túrni, hogy
legyek egészen az, aki vagyok.*

*Fáradt vagyok, mindig kényelmesebb,
igaz vagyok, mindig félelmesebb,*

*félelmes a fegyverem, emberek:
mindenre elszánt lelkiismeret.*

1938

*hiába keresünk. A pártcenzúrának úgy lát-
szik nem tetszett, amin nem is csodálkoz-
hatunk.*

Erdély védelmében

Románia 1980-ra meghirdette a „Dákóromán” birodalom alapításának 2050-éves jubileumát. Ugyanabban az évben ülésezik Párizsban augusztus 28-tól szeptember 3-ig a II. Világháború Nemzetközi Bizottságának XV. kongresszusa.

A románok vezérszólama: „Erdély a románok őshazája, oda székely, magyar, szász csak betelepült. Ideje, hogy ezt tudomásul vegye a világ!” — És mindent megtesznek azért, hogy a kongresszus résztvevőit erről meggyőzzék, a világ történéseit, egyetemeit eláraszták ezt a tételt „igazoló” anyaggal.

Ránk nézve nagyon szomorú az a tény, hogy amíg a világ legnagyobb könyvtáraiban a románok álláspontját és igazát dokumentáló anyag, úgy mennyiségben mint nívóban imponáló, addig a magyar igazságot bizonyító anyag alig szerepel és az is csak szerény kiállításban. A világgözüvéleményt formáló Encyklopedia Britannica is, Erdélyre és Romániára vonatkozólag, a románoknak kedvező információkkal táplálja az Egyesült Államok és az egész angolul beszélő világ közvéleményét, főleg ifjúságát.

Mi magyarok sajnos nem számíthatunk a jelenlegi magyar kormány támogatására, mert Erdély ügyét hivatalosan Románia belügyének tekinti. Ugyanakkor Románia minden eszközzel igyekszik Erdélyt teljesen elrománosítani.

Nekünk Erdély és a több mint két millió magyar sorsa nem lehet Románia belügye. — Akkor, amikor a legkisebb

Magyar zarándoklatok Máriacellbe

(Folytatás az 5. oldalról)

zarándoklaton, amelyet azóta tradícionálisan minden év szeptemberében tartanak meg. Emlékezetes marad közülük az 1972-es, Mindszenty bíboros által vezetett zarándoklat, melyről a bíboros emlékirataiban ez olvasható: „Szeptember 17-én Mariacellben László István püspökkel, ötven magyar lelkészrel és mintegy ezeröttszáz magyar zarándokkal ünnepeltük együtt a Szent István-millenniumot” (első királyunk születésének ezredik évfordulóját).

Említésre méltó, hogy a magyarországi svábok, elsősorban a budakörnyékiek, hosszú multra tekintő szokást követve 1925 és 1939 között évenként megtartották máriacelli búcsújárásukat, majd 13 évi kényszerű megszakítás után, 1952-től ezeket újból intézményesítették. 1975-ben ünnepelték a „stuttgartiak” máriacelli búcsújárásaik aranyjubileumát s az akkor megtartott körmenetben elől vitték azt a szép templomi zászlót, amely még hazulról, 1925-ből való és Szent István király képével van ellátva.

ZARÁNDOK-JÁRÁS A MÁRIACELLI „TILTOTT” SÍRHOZ

Ugyancsak 1975-ben, végakarátát teljesítve, temették ide Mindszenty bíboros s a fényes, ám megrendítő gyászszertartáson 3 bíboros, több püspök, kb. 200 magyar pap vett részt sokezer magyar és nem magyar hívő jelenlétében. Azóta a Szent László kápolna előtt nap mint nap megilletődött, imádkozó embereket (nagyon sok idegent is!) lehet látni; feltűnően sokan jönnek magyarok Csehszlovákiából, Jugoszláviából, még Erdélyből is, de az ottaniak is megtalálják az utat-módot a „tiltott sírhoz”, letesznek néhány szál magyar földben temett s nemzeti szalaggal átkötött búzakalászt, kis mezei csokrot, hazulról hozott kézimunkát (a temetési koszorú-szalagokra százan és százan írták rá nevüket, címüket, sokan rövid fohászokat, kéréseket is hozzáfűztek), aztán harmatos szemekkel elmondják, elszuttogják gondolataikat-bánatukat és imádkoznak, kérve a halott prímás égi közbenjárását.

A máriacelli sír hatalmas, eleven erő, csak természetes, hogy az utóbbi évek nagy magyar zarándoklatai a vértanú Mindszentyvel kapcsolatosak. 1976-ban mintegy háromezer magyar zarándok érkezett Mindszenty bíboros egyszerűségében is impozáns síremlékének felavatására, a következő évben, 1977-ben másfélezer főt kitevő zarándokszereg vonult fel a Mindszenty-stáció felszentelésére. Az idei nagy zarándoklat a Mindszenty Emlékmúzeum megnyitásával még friss emlékezetünkben van.

Ime vázlatosan, szerény kezdetként, nagy hézagokkal, hiányokkal a máriacelli magyar zarándoklatok összefoglalása, lezárva azzal az óhajjal, hogy egyszer — reméljük, belátható időn belül — a témához méltó, tudományos igényű feldolgozása is elkészül.

néger törzsnek is jogot vindikál a világgözüvélemény az önállóságra, népi nyelve és kultúrája ápolására, akkor a történelmi Erdélynek és népének is joga van erre Európában.

Otthon a magyar nép némaságra van kárhoztatva. Az erdélyi magyarság még jobban. Ezért mi legyünk a szószólók mindenhol, ahol erre alkalom adódik és ne riadjunk vissza semmiféle áldozattól erdélyi véreink igazáért!

MÓRA FERENC* (1879–1934):

Istenáldotta búza

A búzamezőkről hoztam ezt a mesét, amelynek édes az íze, mint a bibliai manának. Tovább adom úgy, ahogy vettem, azaz hogy sokkal olcsóbban adom, mint amibe nekem került.

Mert kalászszedő Mári néni mesélte el nekem, akit űlve találtam a kunágotai tarlón, két keresztbe fektetett zsákocskával mellette.

— Mit visz, szülém? — kérdeztem a szegény, töpörödött öreg kis Noémit.

— Csak vinném, lelkem, ezt a kis felejtetett kalászt, mert a gazda megengedte, hogy összeszedhessem, de vinni már nehéz kereszt ez az én öreg vállamnak.

Főlkaptam a vállamra kalászszedő Mári néni nehéz keresztjét és míg beértem vele a sárfalú zselléputriba, addig mesélte el Mári néni az istenáldotta búza történetét. Mikor bevégezte, azt tette hozzá:

— Adj a Isten lelke üdvösségire.

Hát én senkitől se kívánom, hogy vigye az én keresztmet, hanem aki elolvassa a búza legendáját, annak én is azt teszem hozzá:

— Adj a Isten lelke üdvösségire...

Úgy volt az, hogy mikor az Úristen a világot megteremtette, leküldte az angyalokat, nézzenek körül idelent, van-e még valami híja a világnak.

— Van ám, urunk-teremtőnk, — jelentették az angyalok — mert búzát elfelejtettél teremteni.

— Ejnye, ejnye, — csóválta meg az Úristen a fejét — hát akkor miből sütik odalent az emberek a kalácskenyeret?

— Bizony csak zuzmóból török, fakéregből örlik — panaszták az angyalok.

— No, ez nem jól van így, — tündött el az Úristen — de hát mit lehetne itt most már tenni?

...Kiadta az Úristen a parancsolatot az angyaloknak:

— Nosza hamar, rázzátok ki az abroszomat az ablakon!

Egy-kettőre főlkapták az angyalok az aranyabroszt az Úristen díofaasztaláról. vitték a csillagablakhoz, ami morzsa volt rajta, azt mind kirázták a földre: abból hajtott ki idelent a búza.

* 100 évvel ezelőtt született a 20.-századi magyar széppróza egyik legnagyobb mestere. Emlékezésül közöljük ezt a felejthetetlenül bájos, ízes nyelven írt elbeszélését.

Magyarország és a népszaporulat

Az USA Külföldi Néprajzi Statisztikai Hiv. becslései szerint a minket környező Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia lakossága, ha köztük és Magyarország között az eddigi szaporulatarány marad, akkor 1978-hoz viszonyítva ennek a három országnak hatszorta több lakosa lesz, mint Magyarországnak.

Most lássuk, hogyan alakul nálunk ez a szaporodási arány 1975 óta, amikor a népszaporulat 6 % volt. Az évi növekedés 63.000 fő volt. 1976-ban már csak 5 % a szaporulat 53.000 fővel, 1977-ben már csak 4,3 % évi 46.000 szaporodással, de 1978-ban zuhanásszerűen csak 2,6 % a szaporulat évi 28.000 fővel. — És ha ehhez megfontoljuk, hogy Magyarországon a sok gyermek cigányoknál van (számuk közel 400 ezer), akkor megértjük azt, hogy „nemzeti nagylétünk nagy temetője” — nem egyedül Mohács...

Az ám, csak hogy akkoriban még nem volt istenáldotta búza a búza. Olyan volt az csak, mint az árokarpon növény vadbúza, amivel a gyerekek szoktak játszani. Alacsony a szára, tarackos a gyökere, létrás a kalásza, apró a szeme.

— Ejnye, de hitvány giz-gaz lepte el a földet — mondogatták az emberek és ügyet se vetettek a búzára, hanem aztán is zuzmóból, meg fakéregből örölték a kenyeret. Mert mindig olyanok voltak

József Attila:

Csendes kérébe...

Csendes, kérébe kötött reggel,
Zsömlé-zizegésű világ,
porhanyó falucska, mondd el
a lány kenyér dalát.

Im, a könnyű szél elősurran,
tereket szép búzamezőt
s tovaringatja lány fodorban
a zümmögő időt.

az emberek, hogy a jó se kellett nekik, ha rájuk nem parancsolták, — ugyan még akkor se kellett.

Mindössze két testvér akadt, aki azt mondta, hogy nem szabad az Isten ajándékát megvetni, hanem legalábbis próbát kell vele csinálni. Az egyik is fogott magának egy darab búzaföldet, a másik is.

— Isten nevében vessünk — mondta a fiatalabb, akinek annyi volt a fia, lánya, ahány az ujjá.

— Isten nevében arassunk — mondta az öregebb testvér, aki olyan magánosan élt a világban, mint valami öreg szilfa a pusztában.

Hát hiszen vetni könnyű volt, mert abban a szél is segített. Vitte az apró magot, mint a pelyvát s hol szemenként hullajtotta el, hol csomósan ágyazta bele a földbe.

Bezzeg nem fujt a szél aratáskor. Sütött a nap, mint a fűtött kemence, hullott a verejték, mint az eső, szédelgett a két testvér, mint a beteg. Külön kellett leszakajtani minden szál búzácskát, kézzel kipergetni minden kalászt, s utóljára se lett több az egész termés egy-egy zsák búzájánál.

Szép, holdvilágos este volt, mikor a fiatalabb testvér bekötötte zsákját a tarlón. De ki is nyitotta mindjárt, felét kiöntötte a szérűre és csak a másik felét hagyta a zsákban.

— Hát azzal mit akarsz? — kérdezte a felesége.

— Ezt átviszem a bátyám szérűjére, odaöntöm az övéhez. Nézd, nekünk vannak fiaink, lányaink, akik segítenek kenyeret keresni. Neki nincs se kicsi, se nagy, aki segítségére legyen.

— Isten segítsen meg jó szándékodban! — igazította az asszony az ura vállára a zsákot.

Az ember azzal nekivágott az éjszakának. Hát ahogy a földje széléhez ér és át akar bujni az eleven sövényen, összeütődik valakivel, annak is zsák van a hátán, mint neki, az is hátrahökken, mint ő.

— Te vagy az, öccse?

— Én ám, bátya. Hát te hová igyekszel éjszakának idején?

— Én bizony tehozód indultam — tette le az öregebb testvér is a zsákját. — Azt gondoltam el, hogy meg kell azt énnekem feleznem teveled, amit az Isten adott. Magános ember vagyok én, kicsivel beérem: ti meg sokan vagytok,

MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV

SZAMOSI JÓZSEF KÖNYVE

Képes magyar kalauz. Verlag Schnell & Steiner München — Zürich 1979.

44 l. és 44 kép.

A könyvecske címe és alcíme híven kifejezi kettős célját. Egyrészt vezető: elmondja, mit, milyen sorrendben, hogyan és miért érdemes megnézni Máriacell búcsújárótemplomában és környékén. Látni és belsőleg is átélni tanít. Másrészt emlékeztető, amit az utas, aki hazaviszi, legyen turista, műélvező vagy zarándok, otthon szívesen elővesz, hogy megint része legyen a szépben és jóban, amit Máriacellben talált. Nem könnyű dolog megfelelni az ilyen kettős feladatnak. A szerzőnek először is elég sokoldalú szakmai hozzáértésre van szüksége, mert csak igazmondó lehet jó kalauz. De kell, hogy legyen művészi érzéke, írói készsége és épp Máriacellben hite és szíve is, hogy a száraz adatokon túl megtudja ragadni a vizuális élményt és lelki hangulatot is. És mindent rövidre kell fogni, hogy a nem könyves ember is már a helyszínen haszonnal forgathassa a kis kötetet. Mennyiben felel meg Szamosi műve ezeknek a nehéz és elég különböző követelményeknek?

Már az első átlapozásra feltűnik az átgondolt takarékoság. A szöveg rövid, tömör és mégis könnyen olvasható. Az előszó megadja a katolikus és magyar érzelmi alaphangot. Mindössze hat oldalt tesz ki a multról szóló bevezető fejezet: „Hagyomány és történelem”. Rövidsége ellenére mégsem csak pusztán összeollózott adattár. Természetesen a magyar vonatkozások állnak az előtérben. Máriacell magyar kapcsolatát, Nagy Lajos szerepét, a zarándoklatokat, épp a magyar történelemkutatás eddig igen mostohán kezelte. Ellentétben például Aachennel, amelynek barokk magyar kápolnájáról már közel ötven éve disszertáció készült. Szamosi nem is érte be azzal, amit a régebbi könyvekben talált. Véleménye szerint Nagy Lajos balkáni győzelmét 1377-re, máriacelli építkezéseit meg adományait pedig 1378 körülre kell tenni. Érvei meggyőzőek, annál is inkább, mert mindig különbséget tesz legendás hagyomány és forrásbizonyíték között és mindig megmondja, mit vehetünk bizonyítottak és mit nem.

A történelmi bevezetést a bazilika külső és belső leírása követi, a voltaképpeni kalauz. A szerző nemcsak leír, hanem egyúttal visszatekint a múltba is, megmagyarázza a mai embereknek az alkotásoknak mind eredetét, mind eredetét, ma már sokszor elhomályosult értelmét. A kegykápolna leírásához legyen szabad azonban egy kritikai megjegyzést tenni. A 12. oldalon azt olvassuk, hogy a gótikus ív fölött a faragott növényi orna-

sok éhes száját kell megalégtened.

Abban a percben nagyot villant fejük fölött az ég, hirtelen meleg szellő kerekedett, főlkapta a zsákokat s ami búza volt bennük, azt mind szerteszt szórta a világon.

— Legyen megáldva, amit a szeretet megszentelt — mosolyodott le az Isten az égből.

S azóta olyan bokros növény, dús kalászu, kövér szemű, istenáldotta növény a búza. De mikor gyűlölködés hatalmasodik el az embertestvérek között, akkor alacsony a szára, tarackos a gyökere, létrás a kalásza, apró a szeme...

— Az Isten tudja, lelkem, mitől van, — símogatta meg a kabátom ujját búcsúzóban kalászszedő Mári néni — de mint ha csupa vadbúza nőne mostanában.

mensek közt látható két mellszobor, a hitelt érdemlő régi helyi hagyomány szerint Nagy Lajos király és felesége, Erzsébet, 1369 körül készült és a mester a prágai dóm építője, Peter Parler műhelyéből jöhetett. Ennek a régebbi irodalomból átvett datálásnak ellentmond azonban Szamosi már említett megállapítása, hogy Nagy Lajos 1378 táján fordult bőkezűségével a celli Máriához. Teljesen valószínűtlen, hogy a magyar király a kegykápolnát már előbb felépíttette volna. Az 1369-es évszámot tudunkkal semmiféle írott forrás nem igazolja. A formák stíluskritikája pedig, amelyre régebben minden művészettörténész esküdött, nem képes ebben a korban évtizednyi pontossággal meghatározni a készítés idejét. A kegykápolnát és királyi portréit nyugodtan lehet tehát tíz évvel későbbre keltezni.

A bazilika leírásánál a szerzőnek a magyar alapítású kápolnáknak többekévesébbé töretlen úton kellett járnia. A tizenkét mellékkápolna egyharmada, négy, magyar főurak és egy esztergomi érsek bőkezűségéből épült és erre emlékeztet művészi díszítésük is. A szöveg nemcsak mesterneveket és ikonográfiai meghatározásokat ad, hanem bemutatja az alapítókat is, kik voltak és mi fűzte őket Máriacellhez.

Még kevesebb előmunkálatra támaszkodhat Szamosi az emeleti galériák falait elborító fogadalmi ajándékok magyar anyagának ismertetésénél. A legjavát, köztük a Nagy Lajos ajándékozta Madonnaképet, az ún. régi és új kincstár őrző. A kincstári drágaságok természetesen főként gazdag arisztokraták ajándékai, de a könyv főhívja a figyelmet a búcsújáró magyar nép nem egy kedves emlékére is.

A máriacelli magyar zarándoklatokról természetesen külön, ennél jóval vastagabb könyvet lehetne írni. Mint Szamosi József idevágó cikkei mutatják, megérné a fáradságot. Persze nemcsak a fogadalmi ajándékok szolgálhatnak forrásul. Teljesen kiaknázatlan kincsesbánya ehhez a galériákon őrzött emlékkönyvek hosszú sora, amelyekbe a búcsúsok — manapság a turisták is — beírták a neveket.

A bazilika környékének leírása után a Mindszenty Emlékmúzeum rövid és a Mindszenty stáció részletes ismertetésével végződik a kalauz. Vallási záróakkordként találjuk Endrődi Sándor „A celli búcsú” című versét és Esterházy Pál nádor imádságát, a Máriacell felvirágoztató barokk áhitat szép dokumentumát.

A kis kötet második felét kitevő képek nemcsak az „emlékkönyv” és „búcsúfia” jelleget adják meg, hanem a különleges érdeklődésű szakembereknek is nyújthatnak meglepetéseket. Nem egy közülük sehol másutt nem található. A válogatás épp oly szerencsés, mint amilyen jól tájékozottak az aláírások. A színes felvételek kitűnőek, kivéve a 13. és 14. kép vörös tónusát. A könnyen kezelhető formátum és szép kiállítás már önmagában is csábító. A tipográfiában csak egy zavaró: A / vonások a zárójelek helyett. Ezen újabb kiadásban lehet és kell is segíteni. Mert a szerző bizonyára nem fog megelégedni egyszerű utánnomással. A komoly magyar Máriacell-kutatást, amelyet Szamosi József ezzel a kis kötettel elindított, ugyanis folytatni kell. És erre senki sem hivatottabb, mint ő maga.

Bogyay Tamás

HÁZAI FIGYELŐ

Változások a középiskolai rendszerben

Az elmúlt években a hazai középiskolai oktatási rendszer zsákutcába jutott. A technikumok felett eljárt az idő, a gimnáziumi politechnikai oktatás, az „5+1” csődött mondott és a szakközépiskolák sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, mert az ott végzetek nem szereztek szakmát és a továbbtanulási lehetőségeik is korlátozottak voltak. A most véget ért iskolaévben mutatkoztak be a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák, ahol az érettségizők szakmunkásbizonyítványt is kapnak. Szeptembertől a hagyományos szakközépiskolákban is új tanterv szerint tanítanak majd és megkezdődik a gimnáziumokban a fakultáció bevezetése. E szerint már második osztályban előkészítik a tanulók pályairány választását, amelyre harmadikban kerül majd sor. A harmadikosok hetente hét, a negyedikesek pedig kilenc órában tanulhatják a választott pálya szempontjából legfontosabb tantárgyakat.

Nőtt a fogyatékos gyermekek száma

A gyógypedagógusok pécsi tanácskozásán bejelentették, hogy Magyarországon jelenleg 100 gyermek közül 3 idegileg, szellemileg, vagy fizikailag sérült. A fogyatékos gyermekek nevelését megkönnyíti a fogyatékoságok korai felismerése. A gyógypedagógiai oktatás sikere érdekében ezekkel a gyerekekkel életük első éveiben sokkal többet kell foglalkozni, mint az egészséges fiatalokkal.

Helyhiány az Országos Széchényi Könyvtárban

Az ország legnagyobb könyvtárában korlátozni kívánják az olvasók számát, mert az olvasóteremben csak 140 férőhely áll rendelkezésre. A beiratkozott olvasók száma 13.000, a kutatóké 3.000. A könyvtár elvben mindenki előtt nyitva áll, de ennek megvalósítására nincs lehetőség. A ruhatárban sorszámot osztanak és az érdeklődők többségének nem jut hely az olvasóteremben, ahol a korszerűtlen szellőztető berendezés miatt rendkívül rossz a levegő. A könyvtárnak tizenöt raktára van és a könyvek sokat rongálódnak az állandó szállítások miatt. Már húsz éve elhatározták, hogy az Országos Széchényi Könyvtár új otthont kap a budai Várpalotában, de még ma sem tudják az illetékesek, hogy mikor valósul meg végre ez a terv.

Párbeszéd Sütő Andrással

A Magyar Nemzet riportere feltette Sütő András erdélyi írónak a kérdést, hogy a „Nagyenyedi fügeág” című kötetében mi a „Perzsák” című írás tanulsága. Sütő válasza így hangzott: „Hogy a népeknek genetikus szelleme is van, amit legártótabban a nyelvük hordoz. ... Mint tudjuk, a hirhedt suzai menyegzővel tízezer perzsa lányt kényszerített (Nagy Sándor) feleségül menni görög és macedón katonáihoz. Elrettentő példa, de vigasztaló is. Beolvastó törekvésével kudarcot vallott. S nemcsak azért, mert meghalt időnek előtte, hatalma teljében, hanem azért is, mert az elnyomottak genetikus szelleme a hódítás eszeveszett vágyánál erősebbnek bizonyult. Hogy lehet-e ma is okulni belőle? Természetesen. Bárkinek és bárhol... A természetesnek minősített asszimiláció mindenkor folyamata nyilván a jövőnek is érthető-indokolható jelensége marad. A mesterségesen „elő-

segített”, az erőszakolt azonban mindinkább szembetalálja magát a nemzetiiségek törvényszerű eszméletével, a sajátosság méltóságának erősödő tudatával.” Arra a kérdésre, hogy hova sorolja magát az erdélyi magyar irodalom, Sütő András ezt válaszolta: „Nemcsak egy népnek, irodalmának is van genetikus szelleme. A romániai magyar irodalom nyelve, hagyományai révén, az egyetemes magyar irodalom része.”

Fokozódott a történelmi érdeklődés

A Magyar Történelmi Társulat gondozásában új folyóirat jelent meg, a „História”, amelynek célja népszerű cikkekkkel, érdekes tanulmányokkal ki-elégíteni a tömegek történelmi érdeklődését. A kiadói statisztikák szerint az utóbbi időben rendkívül nagy példányszámban keltek el a történelmi monográfiák és a középkori szövegkiadások, a történelmi témájú szépirodalom pedig újabb virágkorát éli. A „História” fellelős szerkesztője szerint a tömegek elutasítják a törvényszerűségek fatális érvényesülésére épülő történelemszemléletet, őket a történelemből az ember érdekli, a maga gyötrelmeivel, elgondolásaival, tetteivel. A „História” kísérletet tesz arra, hogy bemutassa a történelem többszínű voltát és sokoldalúságát.

ifj. Horthy Miklós levele az 1944 október 15-ről készített televíziós film rendezőjéhez

„Októberi vasárnap” címen magyar-német koprodukciós film készült arról, hogyan akart Horthy kormányzó — a további vérontás és a végső pusztulás megakadályozása érdekében — kilépni a háborúból. A filmet nemrég a nyugat-német televízió is bemutatta.

A forgatás megkezdése előtt a film rendezője, Andre Libik tájékoztatást kért az események egyik koronatanújától, ifj. Horthy Miklóstól, akit a németek Budapesten törbeccaltak és Mauthausenbe hurcoltak. Idézünk Horthy Miklós válaszából:

„Ha nézzük, hogyan viselkedett az erős német náci birodalom megcsónkított gyenge kis hazánkkal szemben, ez olyan gyenge képet adna a németekről, amit nem hiszem, bölcs dolog volna nyilvánosságra hozni. Sok kritikát, támadást és védelmet okozna e film a sajtóban, amire manapság már igazán nincsen szükségünk. Szomorú volna, ha a külföldön élő, politikailag megnyugodott magyarság között ez megint ellentéteket szítana. Úgy szegény atyám, mint saját tiszta nevünket megint igyekeznének bepiszkolni. Értem önt, aki azon időkben még gyerek volt, hogy szeretne valami érdekeset alkotni, de saját érdekében is tanácsolom, ne tegye.”

Az aquincumi ásatások

A legújabb ásatások során feltárták az aquincumi üzletnegyed boltosorát, ahol több amfóra, edény és tál került elő a földből. Így feltételezhető, hogy ezekben az üzletekben főként kerámiai tárgyakat árusítottak. A polgárváros közepén magas pillérekben nyugvó boltíves vízvezeték romjait tárták fel. A 92 pillérből nyolcat restaurálnak. Ásatások folynak még az egykori római katonai táboron belül, valamint a Szentendrei út közelében, ahol egy hatalmas villaegyüttes bontakozik ki, padlómozaikkal és falfestményekkel.

A lengyel út és az otthoniak

II. János Pál pápa lengyelországi útját az egész ország feszült érdeklődéssel figyelte. Az emberek éjjel-nappal a rádióhíreket várták és beszéltek meg. — Csak most tudtuk meg, hogy nagyon sok magyar civil és pap látogatta meg a pápai úttal kapcsolatban Lengyelországot. A Primáson és püspökökön kívül lengyel kispapok meghívták a győri regionális szeminárium ötödéves hallgatóit. A kispapok nagy örömmel készültek erre az útra, aztán hirtelen le lett „fújva” az egész. Megbízhatónak mondható közlések szerint, a püspök, Pataki Kornél, mondta le azzal az indokolással, hogy nem engedik át őket a határon. Határőrző közegeknél érdeklődve azonban azt a választ kapták, hogy ilyen utasításról nincs tudomásuk. — Az ügy nagy elkeseredést váltott ki a kispapoknál és felháborodást a híveknél.

A magyar Rádió és Televízió éppen úgy, mint a többi vasfüggöny mögötti országé, alig vagy csak kurta hivatalos közléseket hozott II. János Pál pápa lengyelországi diadalútjáról. Az újságok általában a moszkvai jelentéseket vették át. A magyarok azonban a keleti és északkeleti részeket leszámítva, nagyon jól foghatták az osztrák, német, sőt ju-

goszláv rádió ill. televízió adásait. Különösen az osztrák adásokból láthatták és hallhatták azt a mindenkit magával ragadó lekesedést, amit ez a látogatás a lengyel népben kiváltott. Együttérző testvéri örömmel lelkesedtek a képernyők és rádiók mellett a varsói, krakkói, csensztochovai lengyel milliókkal. Az egész ország értesült az idegen közvetítésekből, hogy Lengyelországban 13 millió embert mozgatott meg ez a látogatás. Mindenki feltette magában a kérdést: vajon lesz-e és milyen kihatása ránk, magyarokra?

*

Nyugaton a tömegmédiák, különösen a televízió, nagy nehézséggel tudtak csak a pápai látogatásról megfelelő közlést hozni. A lengyel televízió ugyanis a látogatás első napján még hozott itt-ott tömegfelvételeket, de aztán szándékosan bojkottálta azokat. Itt-ott a milliós tömegekből kiragadott egy-két idős asszonyt, apácacsoportot, aztán semmi. Ha különösen az osztrák és a svájci filmripporterek nem lettek volna annyira szemfülesek és a filmeket a nyugati televízió részére nem tudták volna késés nélkül szállítani, II. János Pál pápa minden várakozást fölülmúló tömegsikere (13 millió ember!) alig jutott volna a nyugati világ szeme elé.

Tanulmányok a magyar Felvidékről

Sirchich László könyve

Mikor születtem, a Felvidék már Csehszlovákiához tartozott. A Csonkaországban éltem, de ha a szót kimondtam: Magyarország, lelki szemem előtt a Haza képe az ezeréves határoktól övezett tökéletes földrajzi egységként jelent meg. Szabadkát, Kolozsvárt, Kassát, Pozsonyt, Iglót, meg a többi elszakított várost épp annyira magyarnak éreztem és tudtam, mint Budapestet, Szegedet, Esztergomot, vagy szülővárosomat, Egert.

A kisebbségi sors keserű ízét otthon soha nem ismertem és bár itt az emigrációban kisebbség vagyunk, de ezt a sorsot össze sem lehet hasonlítani azzal, amit a Délvidéken, Erdélyben és a Felvidéken élő magyarságnak kellett átélnie. Mi, szabadon választottuk az emigrációt s ezzel a szabadságot választottuk.

Mindig tudtam, hogy a kisebbségi sorsban élő magyarság sokat szenvedett, mégis szívfájdítóan idézte fel ezt a sorsot Sirchich László tanulmánykötetete. Az első tanulmány címe: Magyarok Csehszlovákiában, s ebben — bevezetésként, a szerző a Felvidék nagyjairól emlékezik meg. A magyar líra első világirodalmi szintű képviselője, Balassi Bálint, Zólyom várában született, s a szabadkai születésű Kosztolányi ősei is a Nyitra völgyéből indultak el.

És sorolhatnánk tovább a neveket: Reviczky Gyula, Komjáthy Jenő, Gvadányi József, Baróti Szabó Dávid, Kármán József, Madách Imre, Szenci Molnár Albert — és ott pihen Pozsony dómjában a magyar Ciceró, Pázmány Péter...

A tanulmány a továbbiakban leírja a trianoni országvesztés előzményeit, ír az 1919-es véres pozsonyi napokról, a rettenetes földomlásról, amikor — mint Illyés Gyula is említi — a barlanglakások és pincelakások után megjelent egy új, szörnyű fogalom, a vagonlakás. Aztán leírja, mily hősiesen állt ellen a hatodik hadosztály a csehszlovák haderő önkényesen elindított inváziójának.

A könyv második része: „Belvederétől

Kassáig” — a felvidéki magyarság útját ismerteti az első bécsi döntéstől az ún. „Kosicei program”-ig.

Az első bécsi döntéssel kapcsolatos események eléggé ismeretesek. Ami kevésbé ismert előttünk, az a Kassán, Rákóczi fejedelem városában meghirdetett „kormányprogram”, amely a felvidéki magyarság számára elképzelhetetlen megalázások, üldözések és jogfosztások sorozatát indította el, megkezdődött a magyar nép elleni könyörtelen hadjárat. Ezekről a szenvedésekről csak az tud így írni — mint a szerző is —, aki maga is átélte a kisebbségi sorsot és akit származása eltéphetetlenül szűkebb hazájához, a Felvidékhez köt. Magyarországon csak egyetlen ember akadt akkor, aki felemelte szavát az üldözött magyarokért: Mindszenty József.

A könyv harmadik tanulmánya rövid áttekintést ad a felvidéki magyar művelődésről.

A Felvidékről, a „tárna mélyéről hozzánk jutó halk kopogtatásra vissza kell kopognunk, amíg élünk!” — ezzel fejezi be Sirchich László ezt a sokszor megrendítő, alapos tárgyi tudásról tanúszkodó kis könyvet, mely a szerző kiadásában jelent meg. (2092 West 95th Street, Cleveland, Ohio, 44102.)

Magyaryné B. H. Csilla

Figyelem!

Újdonság!

Szamosi József
MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV
Képes magyar kalauz

Az izléses kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kiemelve Máriacell magyar kapcsolatát.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.— DM, vagy 6.— \$.

Értetek és miattatok...

A cserkészlet életrforma, amelyet az, aki eszméihez igent mondott, egészében is igényli. Aki egyszer igazi cserkész, az egész életén át az is marad, bármily életkörülmények közé kerül később.

A németországi magyar főlelkész, Dr. Bácsváry Róbert kérdez és az ifjúság nagy barátja, Kölle György atya válaszol. Fél százados ifjúsági munka évfordulója ez, melyen Gyurka Bá észrevétlenül át akart siklani.

Kérdés: Beszélj valamit gyermekkorodról. Hogy lettél cserkész?

Válasz: Cserkésznapló ez, de már csak emlékezetből. Főnt Budán, a Gellérthegyen 1929-ben lettem farkaskölyök. Akkor a gellérthegyi elemi iskolába jártam. A cserkészletben nőttem fel. Akkoriban az egész ország ott állt körülöttünk, az Egyház, a család és az iskola együtt nevelték, így a cserkészetre egy kiegészítő, a keresztény világnézetet elmélyítő feladat hárult. Voltam újonccserkész, őrs- és rajvezető, majd segédtsízt, tiszti és végül törzstiszti. A budai cisztereknek volt második cserkészállomásom, ahol a farkaskölyökcsoport parancsnoka lettem. Veled, Róbert ott találkoztam először. — Teleki Pál volt életem egyik legnagyobb élménye, őt a hárshegyi cserkészparkban ismertem meg. Őrsvezető voltam amikor a táborútnál mellém ült és nevetem kérdezve beszédbe elegyedett velem.

Milyen nagy cserkész — egyéniségekkel találkoztál még?

Sík Sándorral, a pap-költővel szoros kapcsolatban voltam. Sokszor ültem a szobájában, és jó pár versét először nekem olvasta fel. Shvoy atya, Székesfehérvár püspöke az én püspököm volt. Az ő hatására mentem Fehérvárra kisapának, ő mondta, hogy neki cserkészpapokra van szüksége; jóllehet hovatartozásom szerint esztergomi egyházmegyésnek kellett volna lennem. — Koszter atyával, cserkészletünk nagy oszlopával sok táborban voltam együtt. Amikor Kalocsára száműzték, akkor is sűrűn látogattam. — Ezek mellett a kimagasló egyéniségek mellett talán még Papp Antal, Temesi Győző, Faragó Ede hatottak rám a leginkább lelkeségükkel.

Milyen országos cserkésztsztségeket töltöttél be otthon?

1942-ben vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc nevezett ki országos kiscserkész előadónak. Ő volt akkor a Főcserkészünk. Egy országzászló ünnepségen, a Szabadságtéren látott meg a felvonulás alatt 410 farkaskölyök élén. Magához hivatott, de a cserkészház portása nem akart beengedni. „Fiatalúr, mit keres maga itt? Maguknak fiataloknak csak délután vannak fogadóórák!” — Eljöttem, mert hívtak — mondtam. „Ki hívta?” — Úgy hiszem a Főcserkész úr, hiszen az ő neve áll a papíron, tessék nézni... „Engedelmet kérek, — mentegetőzött a portás — de ilyen fiatalon még senki sem jött eddig ide. No tessék csak feljönni az emeletre.”

Így kerültem a cserkészházba. Ott is dolgoztam az ostromig, utána pedig a ház sérült tetejét javítottam cserkészszellemmel

Milyen volt a cserkészlet a háború után?

Újjászerveztük a cserkészletet, mert éreztük hivatásunkat. Szívós Donát, Sík Sándor és mások a háttérből támogattak. De én nem sokáig élvezhettem a szabadságot. 1946 nyarán, az Országos Intézőbizottság ülése után éjszaka letar-

tóztattak, és az Andrássy út hatvanban találtam magam. Onnan párhónapos fogság után, jól összeverve, továbbvittek a Gyűjtőfogházba, innen pedig egy éjszaka átadtak a Szovjetunió kémelhárító osztályának. Végso állomásom: Lemberg, a Ladoga-tó volt. Kemény évek voltak ezek a fogságban, de hála a Gondvise-

Kölle Gyurkabá a müncheni cserkészközpontban

lés különös kegyelmének, innen is megszabadultam nyolc év után. Az egykori csoportból, összesen 262 emberből, csak hárman tértünk haza. — Miért kellett mindezt átélnem?! Egyetlen bűnöm az ifjúságért végzett munka, a cserkészlet volt (és az is marad)...

Ezzel otthon, ügylehet, vége volt minden további cserkész munkának?

Korántsem. A cserkész minden körülmények között megmarad cserkésznek, akár egyenruhában, akár civilben. — Hazaérkezve titokban ismét csoportmunkát kezdtem és néhány hónap múlva már a csillebérci erdőben civilruhába öltözött cserkészeket avattam fel. Néhány évig így dolgoztam. 1961-ben azonban újból letartóztatták, és három évet kaptam 'a keresztény társadalom illegális építése' címén.

Le kellett ülnöd az egész időt?

Egy hónap híjján, igen. Márianosztrán fogságban. Sok kiváló társammal itt szőttük a jövő terveit. Sajnos, amikor kijöttem, akkor sem hagytak élni, és háziőrzetben tartottak. Ha ezekre az évekre visszagondolok, azt kell mondanom, nem sajnállok semmit. Szívesen dolgoztam otthon, az elnyomás alatt is, hívó, jó magyarjaink között. Bármennyire is szegények voltunk a lelki megelégedtségünket nem adtuk volna oda semmiért sem. Értékelnünk tudtuk a látszólag csekély javakat is, és ami a legfontosabb, a lelkieket kerestük.

Mikor jöttél ki külföldre? Milyen helyzetet találtál itt?

1969-ben jöttem ki. Az első évben igyekeztem tájékozódni, megismerni a nyugati helyzetet. Ez volt az átállás éve. Bodnár Gábor ekkor átjött Amerikából és felkért az Európai cserkészkerület átszervezésére. Akkor itt összesen 13 magyar cserkészcsapat dolgozott, 38 cserkésztszttel és 16 segédtszttel. Ma 25 csapat működik. Ehhez számítsunk még 3 alakuló csapatot és kettőt, ami szervezés alatt van.

Mit jelent ez létszámban?

1972-ben 165 cserkészünk és 30 szövénycserkészünk, azaz összesen 195 volt. Ma 850 csapatban dolgozó cserkészünk és 650 szövénycserkészünk van, azaz 1500 cserkészünk. Vezetőink ma: 52 cserkésztszttel és 65 segédtszttel.

Milyen nyelvetterületen dolgoznak ma cserkészeink?

Nyolc országban, hat: német, osztrák, francia, belga holland, svéd, olasz és angol nyelvetterületen.

Hol vannak Európában hétvégi iskoláitok? Hiszen ezek szervezése elsődleges kötelességünk.

Köln, Brüsszel, Zürich, Bécs, Párizs, Stockholm, Frankfurt, Graz. Szervezés alatt: München, Linz, Genf.

Köszönöm Gyurka Bá tájékoztatásodat. Minthogy ismerlek téged mint jó lelkipásztort, cserkészt és mindenkéül előtt embert, tudom, hogy sohasem dolgoztál elismerésért. Mindig csak kötelességed kerestél, a „jó munkát”. Ezt teszed most is, népünkért, a magyar szórványért szerte Európában, sőt annak határain

Egy ezüstmiséhez

P. SZÖKE JÁNOS

A könyörtelen évek ezüstoffonalaikat lassan a legsimább papi fejbe is beleiszóvik: őszbevegyül a halánték, a tarkó az ezüstmiséig... Hogy mit takar ez a külső kis változás a pap életében, azt csak sejteni lehet, de fölmérni nem. — 25 év! Hol állunk ilyenkor? — A papi élet delén is túl-e, vagy még csak az elején? — A jó pap holtig tanul, mondja a magyar közmondás... Ha így vesszük, akkor még csak az elején. — Ilyen gondolatok járnak eszünkben, amikor eltűnődünk az ezüstmisé P. Szöke János deresedő fején...

Valamikor, nem is régen, azt mondtuk volna: „Már ezüstmisé?” Ma, azt kell mondjuk: „Még csak?” Mert már úgy állunk, hogy közülünk az ezüstmisések a fiatalok, az aranymisé felé baktatók pedig a „javakorbellek”. Erről a gazdag és változatos papi életről beszéljenek az évszámok: — P. Szöke János 1927 február 13-án született Csorváson; mint 13. gyermeke Szöke Mátyás asztalosmesternek és Szabados Annának. A ciszterciák híres budai gimnáziumában érettségizett 1948-ban, már mint szalézi növendék. Rendje filozófia-teológiára Torinóba küldi, ahol még ma is eleven Don Bosco szelleme. 1954-ben szentelik áldozópappá. Genovában két évi nevelői munka, mellette irodalmi tanulmányok után, 1958-ig Ausztriában tanít menekült magyar gyermekeket. Aztán Svédországi magyar lelkész 1965-ig, ahol az óriási diaszporában félmillió kilométert tett meg autón. 1975-ig Stuttgart és környéke magyar lelkésze, ugyanekkor lelkésztestvérei a férfias, de csendesszavú P. Szöke Jánost az Európai Magyar Papi Szenátus elnökévé választják.

Az agilis, fiatal papot 1975-ben P. Werenfried van Straaten (Speckpater) kérte maga mellé az Ostpriersterhilfe nagy segélyszervezethez a Vasfüggöny mögé irányuló segélyek koordinálására. Maga Mindszenty bíboros is úgy látta, hogy erre magyar szempontból is szükség van, bármennyire nagy sorainkban a paphiány. — P. Szöke János kicsi korától, velefajlózott szociális érzékével, mély magyarságszeretetével a legmegfelelőbb helyre jutott. Ezen a poszton fáradhatatlanul járja azóta a Vasfüggöny mögötti országokat, Magyarországot, Lengyelországot, Jugoszláviát és különösen Erdélyt. Olvasóink nem is sejtik, milyen mélyen hatolt bele ezekbe a területekbe P. Szöke Jánoson keresztül Werenfriedvan Straaten segítő keze.

Emellett szívügye itt, Nyugaton is, a magyar sajtó, könyv és iskolaügy. Lengyelországi segítőútjain ismételtlen megfordult Wyszyński és Wojtyła érsek rezidenciáiban. Wojtyła, a lengyel pápa

túl is. Nem egyszer mondták nekem a német püspöki kar részéről is, mennyire értékelik a munkád, amely az ifjúságnak igazán példászerű gondozása.

A te fizetséged az a sok-sok fiatal cserkészfiú és leány, akinek a szívében a feléd áradó hála és szeretet érzése a legjobb bizonyítéka annak, hogy jó uton haladsz, és a mag, amit te vetsz, az Isten rostájában megmarad.

Emlékszem a nagy cserkész, Teleki Pál barátjának, a magyarság szerelmésének, Varga László jezsuita atyának egy mondasára, amelyet előttünk, kongreganisták előtt mondott, s amely úgy érzem, ma legjobban rád illene: „Csak annak az embernek az élete ér valamit, aki életét egy nagy gondolatért egészen odaadja!”

ezért, röviden megválasztása után szeretettel fogadta.

Sokan talán paptestvérei közül is, irigylik ezt a változatos papi pályát. — Talán igazuk is van, de az irodalmat mindig szeretve ápoló Szöke János oltártestvérünk is bizonyára igazat ad a Pétőfi-idézetnek: „...mióta járom a világot, bolygó lábam száz tövisre hágott”. — Mi szívből azt kívánjuk jó János paptestvérünknek, hogy most ezüstmiséje alkalmával áldja meg a jó Isten és adja meg, hogy kevesebb legyen a tövis és több a rózs! H. F.

Negyvenéves áldozópap

DR. EPERJES ERNŐ

Született 1914 január 28-án Veszében, középiskoláit Győrben végezte. Teológiai tanulmányokra a győri Egyházmegye a bécsi Pázmáneumba küldte; 1939. július 9-én szentelték pappá. Káplán Környén, majd ugyanott plébános. 1952 októberében kellett elhagynia hazáját az ÁVO állandó zaklatásai miatt. Azóta egyfolytában a magyar menekült hívek szolgálatában áll Münchenben, ezen a legfontosabb németországi átmenetihelyen. A müncheni Katolikus Misszió vezetésén kívül sok idejét és türelmét vette igénybe a magyar menekültek szüntelen vonulása keletről-nyugatra, délről-északra. Hogy ezen a téren mit végzett, azt csak azok tudják, akik ezt a felörlő munkát közelről láthatták. Szívügye volt a magyar ifjúság sorsa; amikor még nem volt megszervezett magyar cserkészlet Nyugaton, azzal is neki kellett bajlódni.

Azt is tudja mindenki Münchenben, hogy Msgr. Dr. Ádám György európai főlelkésznek mindig hű segítőtársa, mondhatnók jobbkeze volt. Nálánál csak a főlelkész járta gyakrabban Nyugat különböző városait, Münchent meg alig ismeri valaki nálánál jobban.

Nagyon jó paptestvér és bajtárs. Ezért keresték és keresik föl papok és világiak, — a sok vándor és szállásnélkülün kívül — annyian nap-nap után. Csak akkor érezzük ezen a ponton az űrt, amikor távollétében helyette kell fölvenni a telefont... Egy mondattal kifejezve, München képéhez valahogyan hozzátartozik az ő derűs, mosolygós, mindig buzgó arca és neki-nekifutó járása.

A Jóisten áldja meg érte és adjon neki még sok lendületes évet az itteni magyarok és az otthoniak nagy örömeire és még nagyobb hasznára! H. F.

MEGYESI ANDRÁS:

Értelmes lények a világmindenségben?

Mint „A jövő század regénye”, vagy ennek újabb, modernebb kiadása, úgy hat ránk a TV ernyőjén az „Enterprise” és hozzá hasonló űrhajók utazása a világmindenségben, hogy leleplezzék a csillagvilág titkait és hogy új égitesteket s rajtuk értelmes lényeket fedezzenek fel. Egy svájci író, E. von Däniken milliós példányban megjelent könyvében (Erinnerungen an die Zukunft) régi népek ősi kultúr- és vallási emlékeiben véli felfedezni a világűrben a földre érkezett látogatók nyomait. Ugyancsak napjainkban sokat beszélnek az ún. UFOk-ról (Unbekannte Flug-Objekte). Akik titokzatos fényjelenséget észlelnek az éjszakai égen, hamar hajlandók bennük távoli világok követeit, vagy kémeit gyanítani.

Mi hát az igazság e téren? Tényleg léteznek értelmes lények által létrehozott, a mienkhez hasonló, vagy még ennél is fejlettebb civilizációk más égitesteken?

Napról-napra, éjszakáról-éjszakára hatalmas távcsövekkel vizsgáljuk az égen végbemenő fényjelenségeket, a csillagok állását és mozgását, novák és szupernovák fel- és eltűnését; óriási parabola-antennákkal fogjuk fel és próbáljuk megfejteni a világűrben hozzánk érkező titokzatos elektromágneses hullámokat. De mindez inkább csak növeli a rejtélyt, semhogy segítené megfejteni.

Pascual Jordan német természettudós és egyetemi tanár évekként elzött írt könyvében határozott nemi válaszol e felvetett kérdésre és tudományos módszerekkel és alaposan bizonyítja, hogy a föld az egyetlen égitest a világmindenségben, ahol élet fejlődhetett ki. Írása annak idején nem okozott különösebb feltűnést. De napjainkban más kiváló tudósok és szakemberek is mind jobban hajlanak nézeteinek elfogadására. Abban ugyanis mindnyájan meggyeznek, hogy élet csak ott keletkezhetett, ahol víz van, mégpedig cseppfolyós halmazállapotban. A víz azonban, tudjuk jól, a világmindenségben uralkodó hatalmas hőmérséklet-skála keretében csak nagyon szűk határok (0 és 100 fok Celsius) között marad meg. Hogy a víz víz maradjon ennek feltétele, hogy egy bolygó ne keringjen se túlságosan közel, se túlságosan távol a Napjától. Földünk bolygó-testvérei naprendszerünkben elég világosan bizonyítják e tétel helyességét — a megismerésükre küldött űrszondák ezt napnál világosabban igazolták. Naprendszerünkben tehát, helyzeténél fogva csak a földön alakulhatott ki élet. A Napunkhoz hasonló állócsillagok száma a világűrben „sok” billióra tehető. Csak magában a Tejútrendszerben, amibe naprendszerünk is beletartozik, van belőlük vagy 200 milliárd. De ilyen galaxiák, tejútrendszer is létezik a világmindenségben milliárd-számra. Már ezért is úgy képzelték a tudomány emberei, hogy legalább egy millió égitesten lehetséges, sőt egészen biztosan létre is jött magasabb civilizáció.

Ezt a tudományos elképzelést és várakozást most egy amerikai szakember, M. Hart alaposan megnyirbálta. M. Hart a Maryland-i „Systems and Applied Sciences Corporation” tagja és dolgozta az „Icarus” c. folyóiratban jelent meg (37. kt., 351. o.) Hart egy előbbi munkájában azt vizsgálta, hogy milyen lehetősége volt naprendszerünkben az élet keletkezésének és kifejlődésének.

Ebben arra a következtetésre jutott, hogy élet egyedül a Földön alakulhatott ki. Mert, ha Földünk pályája csak 5 százalékkal lenne közelebb a Naphoz, akkor 3,7 milliárd év alatt éppen olyan széndioxid atmoszféra alakult volna ki rajta — 400 fok meleg talajmenti hőmérséklettel, mint ami jelenleg a Vénuszon van. Ha viszont csak 1 százalékkal lenne pályája a jelenleginél távolabb a Naptól, akkor 1,7 milliárd év alatt olyan dermesztő atmoszféra alakult volna ki rajta, mint a Marson.

Hart átvitte e vizsgálatait most más naprendszerre is. Segítségükkel megállapította, hogy magasabb életformák kifejlődéséhez elegendő és kedvező lehetőségek (mint a Földön is, ahol ehhez 3-4 milliárd év volna szükséges) csak ott és akkor keletkezhetnek, ahol a bolygórendszer központi csillaga nem lényegesen nagyobb, mint a Napunk. A nála kisebb állócsillagok „élettere” (az élet kifejlődésének lehetősége) is kisebb. Nagy tömegű Nap esetében viszont, még akkor is, ha tömege csak 10 százalékkal nagyobb a mi Napunkénál, az ezzel együttjáró intenzívebb ibolyántúli sugárzás befolyásolná erősen, a szárazföldön pedig egyenesen megakadályozná az élet ki-, illetve továbbfejlődését. Ezzel szemben a kisebb Napok, mint például a K 1 spektrál-típusú csillagok esetében, melyek tömege csak 0,83 szá-

zaléka a Napunkénak, sincs lehetősége az életnek. Hart kiszámította azt is, hogy nagyon kevényt ún. K - csillagnál, melynek felszíni hőmérséklete csak néhány száz fokkal kevesebb a Napunkénál (5500 fok) és a még ennél is hidegebb ún. M - csillagoknál sincs olyan bolygórendszer, amelyek egyikén magasabb életforma alakulhatott ki. Ez csak olyan bolygórendszerben lehetséges, ahol Napjának tömege legalább 0,8 és legfeljebb 1,2 százalékkal haladja meg a mi Napunk tömegét.

Ehhez járul még egy további megfontolás az élet keletkezésének az égitesteken. Az ismert állócsillagok (Napok) 30-40 százaléka ún. kettős csillagok. Ez azt jelenti, hogy ellentétes vonzásuk következtében bolygóik csak akkor futhatnának zavartalanul pályájukon, ha tőlük igen nagy távolságra lennének. Ez a körülmény viszont kizárja, hogy az ilyen bolygókon a víz megmaradjon 0 és 100 fok között.

A kérdés, vannak-e értelmes lények rajtuk kívül is a világmindenségben, még ezzel sincs eldöntve s az is lehetséges, hogy mindvégig eldöntetlen marad. Minket, keresztényeket ez nem is kell, hogy izgasson. Mi hittel valljuk, hogy a szinte végtelen világmindenséget, és benne minket, porszemnél is kisebbeket az Úr teremtett és Fiában szeretettel tüntetett ki. Akár vannak rajtuk

Miyazaki levél

Laudetur Jesus Christus!

Kedves Jó Páter,

innen a Glóbus másik oldaláról, mindennek előtt jónapot kívánva, kopogtatók ajtaján. Hogy mondókáim közben el ne felejtsem, először is köszönetet akarok mondani a mindég szép sorrendben érkező „Életünk”-ért, meg az egyidőben érkező „Magyar Egyházi Tájékoztató”-ért. Ebben az izzig-vérig hatalmas pogány tengerben lubickálva, úgy jönnek nekem, mint a szaharai homokbuckákban botorkáló vándornak a picike oázis — üdülésnek. Ezer és ezer köszönet érte.

Az itteni újságokról mit mondhatnék? Ma már az újság nem újság, mert a rádió és televízió, mint orkán öntik percre a jó vagy rossz híreket. Az ifjúság közötti Catholicus Actio, hát igen, mozog de — gyéren. Növendékeink között (most 1200) a megkereszteltek száma alig haladja meg az 50-et. Nagyszombaton négyen megkeresztelkedtek — hála a jó Istennek érte, bár nagyon picike számnak látszik, de nálunk sokat mutat. Négy új lélekkel nőtt az édes Jézus tábora. — Bizony ma, ezekben a raffinált időkben, mikor a profán propaganda, a pornográfia, (mozi, rádió, televízió-képek, fali ragaszok, újságok alakjában) tépik és húzzák az ifjúság szívét-lelkét — beszélni Istenről, égi hazáról, keresztény erkölcsről — Uram, ki hallgatja? Az ifjúság füleinek kemény beszéd. — De akármilyen sötét felleg borítja is az eget, reménységünkre a jó mennyei Atya küld nemes szívű ifjakat, kik hallgatnak az édes Jézus szavára: — „kövess!” És a nagy káoszban is felemelt fővel hordozzák az Üdvözítő fehér zászlóját. Tanszéki előadások között hittanról beszélni nem lehet. Ez érthető is, de hébe-korba a sorok között elrejtve, vagy magán órákon, ha van jelentkező, és az udvarban séta közben egy-egy elejtett szóval kell megfogni szívüket és beszélni a jó meny-

yei Atyáról, az édes Jézus szeretetéről, meg a drága jó Szűzanya tiszteletéről. Ezek az ifjú szíveken még az állatkák, fűvek és bogarak képei, meg a babonáság pókhálói látszanak, de mindezek

Dr. Vecsey Lajos aranymisés

Született 1905 február 4-én Nemeshe-tésen, Zalamegyében. Teológiai tanulmányait a szombathelyi szemináriumban végezte. 1929. június 16-án szentelték pappá. Utána a zalaegerszegi gimnáziumhoz került hittanárnak, amikor ott Mindszenty volt a plébános. Többé-ven át a kőszegi domonkos nővérek iskolájában tanárkodott, ahol egy ideig a tanítóképző rektora is volt. 1949-ben Svájcban keresett menedéket. Kezdetben a Schwyz-i kollégiumban tanárkodott, utána a Teufen-i nővérek házába költözött, vállalta lelkigondozásukat, egyben átvette az északkeleti svájci Magyar Misszió lelkési irányítását egészen a mai napig. („Fernblick”, CH-9053 Teufen-Appenzell.)

Dr. Vecsey szeretettel foglalkozik a magyar történelemmel is. Hunyadiáról írt monográfiája és a Déli Harangsóóról írt cikkei figyelemreméltók. 1969 óta az „Életünk” hűséges munkatársa.

Paptestvérei, hívei, az „Életünk” szerkesztősége és munkatársai, úgyszintén olvasótábor, még sok nyugodt évet kívánnak neki teljes szellemi frissességben és jó erőben. — A magyar emigráció sokat köszönhet neki.

kivül értelmes lények más égitesteken, akár nincsenek, számunkra az evangélium volt és marad az élet és üdvösség alapja és feltétele.

ellenére vigyázok rájuk, nehogy elromoljanak a jó mennyei Atya remek alkotásai — a szép ifjú szívek. Ezzel befejezem és kéri mementóját

az édes Jézus Szent Szívében, híve

Miyazaki, (Japán) 18. Jún. 1979.

Nagy József

Stockholmi levél

„Mefogott az 'Életünk' közleménye a Gyermekéről. — Az itteni gyermeknevelés igen helytelen... Én nagyon szigorúan neveltem őket, és bizony pár pofon is kellett — értelmes gyerek ezt meg is érti. De itt a gyermek főszerepet kap, amiből csak kára van. — Sok svéd anya kérdezte már, hogy csináltam, mert olyan rendesek a gyermekeim. Tanárok is az iskolai évekből... Amit Mindszentyről írtak, nagyon mefogott, sok mindenről nem tudtam.

'Midsommar' jún. 22-e van, a svéd nagy ünnepe, amikor nem nyugszik le a nap Svédországban... Mindenki ünnepel. Hatalmas fenyőszál, virágfüzérrel körülforva, amit körül táncolnak. Egész éjjel szól a zene, mulatnak a boldog svédok, akik már 160 éve nem ismerik, mi a háború...

Erkélyemen írok, késő este. Világos van, nem kell lámpa, süt a nap, kék az ég, finom báránnyelűk díszítik, meleg van és csend, előttem bársonyos zöld fű, hatalmas fák... Ó, de csodaszép az élet! Bár le tudnám írni, amit látok; de festő vagyok, nem író — még festeni is lehetetlen. — Ilyen szépet csak Isten tud teremteni. Aki ebben nem hisz, az nagyon szegény ember...

Stockholm szélén lakom, közel a város szívéhez — ennek a városnak van szíve, azért védi őket az Isten. Most három napig ünnepelnek, üres a város. Minden svédnek, közel vagy messze, kicsi, vagy nagyobb 'Land'-ja van, ahol

minden szabad idejét tölti... A mai ünnepre, a nyárkezdetre, már egész bete készültek. A bejárónóm már nem jött be pénteken, de csütörtökön duplán dolgozott, tudván hogy szükségem van rá.

Este tíz óra van és még teljes ragyogásban a kék ég... Egyedül vagyok. A gyerekek kirepültek a fészekből, mind-egyik a maga párjával ünnepel, hiszen ők is svédok: apró korukban sodorta őket ide a veszedelem, most felnőtt emberek, amit itt tanultak és elértek, szegény hazájukban sohasem érhették volna el. Én nem tudok jól svédül, mert azt akartam, hogy magyar hazájuk szép nyelvét sose felejtse el. Tudnak is jól magyarul... Sajnos, magyar élettársat nem találtak. Pedig ez volt a legfőbb vágyam. Nem sikerült, szinte lehetetlen volt. Magyar történelemről sokat tudnak. Mint kicsinyeknek, sokat 'meséltem' róla s ők nagy áhitattal hallgatták. Oly nehéz itt magyar történelemkönyvet kapni; régít, igazít.

De eltértem a svéd ünneptől. Erkélyem baloldalán délelőtt 11-kor süt be a nap, most este tíz óra van és jobb-Oldalon, az erdő szélén látom. Az égbolton foszladoznak a báránnyelűk, de kék az ég, amilyen kék csak itt van. Felnézek az égre: csend — most rózsaszínűt öltöttek a felhők... De csodaszép az élet! — Van Isten! — Van Remény!

K. K.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

B ad K reuz en: **Elsőáldozás:** Becker Krisztina 1979. máj. 4-én járult először az Úr asztalához. — **Házasság:** Matolcsi László és Horváth Mária 1979. ápr. 6-án esküdtek örök hűséget egymásnak.

L i n z: **Halálozás:** Farkas Sándor, 53 éves korában 1979. máj. 3-án szerencsétlenség következtében életét veszítette. Temetésén máj. 10-én Magyarországról jött rokonok és a linzi magyarság szép számmal vettek részt. Nyugodjék békében!

L i n z: **Cserkészavatás:** Június 23-án a Magyar Otthonban **cserkészfogadalmót** tett. Ez alkalommal tett fogadalmát **Msgr. Valentiny Géza**, a Linzi csapat pátrónusa is.

Elsőáldozás: **Palotás Klára és Biró Ferenc** május 24-én a Szent Antal plébániatemplomban járult először az Úr asztalához.

Bérmálás: Ugyancsak a Szent Antal templomban bérmálkozott június 1-én **Palatinus Katalin**.

Halálozás: Jún. 19-én Thalhamban elhunyt **Báthory Gyula**; 21-én temették a St. Georgen-i temetőben.

K l e i n m ü n c h e n: **Keresztelés:** Bagi Győzőt, B. Győző és Csizmár Rozália fiát 1979. máj. 27-én keresztelték.

W i e n: **Keresztelés:** **Orbán György**, O. Károly és Kovács Györgyi fiát 1979. jún. 2-án keresztelték.

Doktorráavatás: **Pongrácz Miklóst** 1979. jún. 6-án avatták doktorrá Bécsben. Szívvel gratulálunk!

BELGIUM

B r ü s s z e l: **Születés:** **Ladányi Sonja**, L. Levente és Szekeres Júlia leánya. — **Halálozás:** **Szilidka Julianna**, a haldoklókért imádkozó és segítő Jézus Szíve női rend tagja, 82 éves korában, rendi élete 54-ik évében elhunyt. A rend Vemmel-i temetőjében temették el. — Mennybemenetel napján távozott hirtelen sorainkból **Schneiderné, szül. Kaiser Anna**, 72 éves korában. — Május 30-án hunyt el **Keresztes Béla**, thuini lakos; felesége és nyolc gyermeke gyászolja. — Az Örök Világosság fényeskedjék nekik!

FRANCIAORSZÁG

Dr. Gálfi Géza jelenti, F-68390 Sausheim, Franciaországból: **romalói Csehiklaus Mihály dr.**, tart. tü. főhadnagy, egyetemi előadó, levéltáros, történész, író és szerkesztő, több tudományos társaság, több lovagrend és a Levéltárak Nemzetközi Tanácsa tagja, 1979. május 8-án, a betegek szentségével megerősítve, visszaadta nemes lelkét a Teremtőnek. — Gyászolja rokonsága a rabországban és külföldön, számos harcos bajtársa, barátja. — Kanadában élt, ahol fáradhatatlanul szolgálta a magyar ügyet. — Adjon neki örök megnyugvást az Úr!

P á r i s: **Halálozás:** **Éliássy Iván**, a Magyar Misszió egyik nagy jótévedője, barátja, elhunyt. Nagy részvét mellett temették el. A Misszió július 1-én a vasárnapi szentmisén külön megemlékezett róla.

A XX. század magyar költészetének gyöngyszemeit adták elő **Vince Judit** és **Nagy Alajos szavalóművészek**. — Diószegi Barna így emlékezik róla: „Álom-szép volt... aztán vége lett és újra Párizsban találtam magam mint száműzött”. — **Hechtl Júlia zongoraművész** Debussy és Bartók műveiből adott elő nagy sikerrel. — Távol a Hazától, élünk és remélünk... „Lesz még ünnep ezen a világon”!

Házasság: **Novák Dany és Kovács Sylvie** 1979. júl. 3-án Lensben (Loos en Gohelles) házasságot kötöttek.

Halálozás: **Domján József**, Dunai-ban (Les Após) a Domján-Dees család az Anjou királyok idejéből származó nemesi levelet őrzi eredeti latin nyelven. Józsi bácsi életével bizonyította magyar nemesi voltát, ami még nehezebb. Szív-

ben izzott a magyarság szeretete; becsület, kereszténység életté váltak benne. Párizs környékén élt, majd leánya családjaához költözött, 80 évesen pedig az örökkévalóságba. Emlékét megőrizték.

L a u s a n n e: **Pusztaszeri Ferenc**, 74 éves korában jún. 28-án elhunyt. Júl. 2-án temették. R. I. P.

NÉMETORSZÁG

K ö l n: **Születések:** **Tatai Adrián**, Dr. T. Viktor és Samel Barbara, Olpe-i lakosok, 1979. február 5-én szül. fia. — **Csepely András**, Cs. Ödön és Szakál Erzsébet, kölni lakosok, 1979. február 26-án szül. fia. — **Michina Attila**, M. Ödön és Plum Marion, kölni lakosok 1978. okt. 20-án szül. fia.

† **Hackardt Irén**, Hannover és környéke magyarsága májusban búcsúzott jó Irlénke nénitől. — 1919 vihara ragadta el őt hazulról. Azóta nagy része volt a hontalanság könnyes örömeiből. Egész életében a magyarokat szolgálta. Lehetetlen felsorolni azt a sok segítséget, amit egyeseknek, családoknak és közületeknek nyújtott. Betegágyán is a magyar gondok foglalkoztatták. Még mankón is járta a magyar családokat. Jellemző Irlénke néniére: az ötvenes években egy amerikai levélben ez a címzés állt: „Mutter der Unqarn in Hannover”. Szeretetéért az Úristen, aki maqa a szeretet, lesz a jutalma! Utolsó kérése: „A temetését is vegyék alkalomnak arra a magyarak, hogy utána találkozzanak. Koszorú helvett adakozzanak a Kastl-i iskola javára”. — **Major István** a kölni Magyar Ház volt házimestere, f. évi május 3-án 88 éves korában hunyt el Köln-Lochmarban. — **Dr. Schwetz Tibor**, Hannover-Barsinghausenben f. év február 20-án 83 éves korában elhunyt.

M ü n c h e n: **Születés-Keresztelés:** **Deák-Bárdos Dániel Viktor**, Dr. D-B. Ede és Vajas Mária fia, 1979. jan. 14-én. — **Népešy Andrea Júlia**, N. Imre és Stranszky Irén leánya, jún. 24-én Ismaningban. — **Széchenyi István Gábor**, Sz. István és Radványi Andrea leánya, 1979. jún. 14-én Lohhofban. — **Bilitzky Tamás**, B. Gvörqv és Buzás Aranka fia, 1979. jún. 14-én Münchenben. — **Gémesi Viktoria Éva**, G. Gvula és Skoda Éva leánya, 1978. nov. 29-én Münchenben. — **Botond Kristóf**, B. Károly és Varqa Edit leánya 1979. márc. 6-án Münchenben. — **Aqárdi Éva**, A. István és Raab Margit leánya (6-ik gverek), 1979. március 10. München. — **Göszv Barbara** és **Göszy Nikolette** v. G. Tibor és v. Orczv Julianna ikerkislányai, 1979. máj. 16-án Münchenben.

OLASZORSZÁG

F i r e n z e: **Keresztelés:** **Cipriani Marco**, C. Sandro és Tarnócai Kataiin fia, 1979. ápr. 8-án részesült a keresztesség szentségében.

Venturininé Gálosi Mária zenetanárnő, 1979. ápr. 27-én 110-es pontszámmal lektorált a helyi egyetemen magyar és angol nyelvből. Szívvel gratulálunk!

M i l á n o: **Esküvő:** **Olcese Ilario** és evang. vallású menyasszonya, **Kelemen Beatrix**, 1979. máj. 6-án kötöttek házasságot a protestáns templomban. — **Priamo Andrea** és **Di Biase Angela** 1979. jún. 23-án esküdtek egymásnak örök hűséget. Isten áldását kérjük a fiatal házassokra! — P. Izmindy Antal 1979. június 9-én áldotta meg a Chiesa San Marcoban **Perego Alberto** és **Tessi Patricia** házasságát. Az ünnepély fényéhez Bónay De Cresti Adel zenetanárnő enekszámmal hozzájárult.

Tóth Béla első lett Nápolyban ápr. végén 120 résztvevővel rendezett nemzetközi sakkversenyen! Gratulálunk a szép sikerhez!

Gerla Félix, mérnök, 1979. ápr. 24-én 72 éves korában elhunyt. Röviddel halála előtt a magyar lelkigyakorlaton vett részt, meggyönt és megáldozott. Nyugodjék az Úr békéjében!

R ó m a: **Esküvő:** 1979. máj. 5-én P. Békés Gellért megáldotta **Marcorelli**

Mario és Rezsucha Erzsébet házasságát. Sok szerencsét!

P a r m a: **Halálozás:** **Özv. Mirconiné sz. Orosz Irma** 83 éves korban elhunyt. R. I. P.

T o r c e l l o - V e l e n c e: **Házasság:** 1979. máj. 30-án Msgr. Tóth Gyula megáldotta **Celentano Antonio** és **Gróf Mária** házasságát. Isten áldása kísérelje őket életútjukon!

SVÁJC

L a u s a n n e: **Keresztelés:** **Horváth Zolt**, H. Mihály és Major Zsuzsanna fia, 1979. jún. 2-án. — **Keller Cynthis Oliva Elisabeth Heléne**, K. Tibor és Bokros Livia kislánya, 1979. jún. 2-én Lausanneban a szentkeresztységben Isten gyermekei és az Anyaszentegyház tagjai lettek.

Halálozás: **Janet Jean-Christoph** J. Giulio és Bardócz Györgyi gyermeke, 1979. máj. 25-én, zsenge háromhónapos korában az Úrhoz költözött. — Isten adjon erőt és vigasztalást a szülőknél!

Z ü r i c h: **Születés:** **Tóth R. Gábor**, T. Ferenc és Gizella fia; **Hargitai Dávid**,

Habsburg Margit főhercegnő, szül. 1925 májusában Budapesten, Stockholm-i lakásán szívgyengeség következtében elhunyt. Temették máj. 21-én a Stockholm-i r. k. temetőben nagy részvét mellett.

Az elhunyt E. Odescalchi Sándor herceg felesége volt. A II. világháború idején nagyon sok jót tett, különösen a sebesült katonákért. A háborús szegénység közepette nagyon sok szeretetsomagot küldött Magyarországra. Mélyen vallásos lélek volt, Szent Ferenc III. rendjének tevékeny tagja. A temetésen a közvetlen hozzátartozókön kívül ott volt József Árpád, az elhunyt legidősebb fivére, a magyar Vitézi Rend főkapitánya. A Vitézi Rendet dr. Kézdy-Vásárhelyi Béla törzskapitány képviselte. Jelen volt a Teleki-család szeniorja is és nagyon sokan a magyar és svéd előkelőségek közül. A koporsót a magyar Himnusz hangjai mellett eresztették le a sírba. A svéd király, aki rokona volt, külön képviseltette magát.

Magyar élet Burgenlandban

Középpulya (Mitterpullendorf) 16. században alapított templomát belül is restaurálják, miután a mult év folyamán külsejében újult meg. Mindez *Seper Vendel* magyar lelkész buzgóságát dicséri.

Felsőpulyán jún. 17-én tartották a hagyományos „Mindenkör Segítő Szűzmária” ünnepségeket. Egymást követték a magyar, német és horvát nyelvű misék, a körmeneten is ezen a három nyelven váltakozott az ének. Az ünnepségek magyar szónoka: *Laczkovics József* doborjáni plébános volt.

Az idén ünnepli a fazekasfalú, *Csáva* (Stoob) első említésének 750 éves fordulóját. Erre az alkalomra fejeződött be ősi árpádkori templomának restaurálása.

A Burgenlandi *Magyar Kultúregyesület* idei négynapos tanulmányútja Észak-Magyarországra vezetett. A magyar nyelvtanfolyamok résztvevői egy napos kirándulás keretében Nyugatmagyarország egyes műemlékeit tekintették meg.

Rácz Imre dr. a kismartoni Pedagógiai Akadémia tanára és **Teleky Béla** szigeti evangélikus lelkész és felsőlövői gimnáziumi tanár szívfraktussal a felsőlövői kórházba kerültek.

Maurer Rezső felsőpulyai magyar faragó népművész 70 éves születésnapja alkalmából meleg ünneplésben részesítették.

Június 22-én került sor a felsőlövői magyar *szavalóverseny* döntőjére. Lélekemelő látvány volt a felsőtágozatú iskola (Hauptschule) nagy auláját több száz gyermekkel tömve látni. Ezek mind önként tanulják a magyar nyelvet *Felsőör*

H. Lajos és Csizmadia Irén fia; **Pór András Károly**, P. László és Szalay Il-dikó fia; **Farkas M. Dénes**, Rüschiikon, F. János és Fischer Heléna fia; **Kiss D. Ferenc**, K. F. és Bentler Zsuzsanna fia; **Kereszturi Alex Áimos**, Wädenswil, dr. K. Endre és dr. Németh Mária fia.

Házasság: **Tóth Miklós és Szinai Erzsébet**; **Kovács Tamás és Kiss Judit**; **Báthory Károly és Hollenstein Helena**; **Kiss István és Radványi Erzsébet**; **Biró Ákos és Bohatec Edit**; **Tobler Walter és Lovas Bernadette**; **Turcsányi József és Frizzi Eivira**; **Kecskés László és Hengrich Annemarie**; **Tizmarti K. Antal és Zogg Margaretha** Zürichben házasságot kötöttek. — Isten áldása kísérelje életüket!

Halálozás: **Domokos Károly**, 56 éves; **Kiss Kálmán**, 80 éves; **Somor István**, 67 éves; **Kovács Ottmár**, 63 éves, Zürichben elhunytak. — **Kutrovitz Miklós**, 41 éves Egg, — **Spieß Helena**, 64 éves, Tuggen, — **Szeneczey sz. Francek Anna**, 66 éves, Winterthur, **dr. Hamság Jenő**, 79 éves, Zürich, — **dr. Pfeiffer Miklós**, 93 éves, Fribourg, — **Kelemen Zoltán**, 53 éves, Rüschiikonban elhunytak. R. I. P.

Az elhunyt a Habsburg-ház ún. Magyarországi ágához (József főherceg) tartozott.

† o. Iván Tomasivszkij 1909–1979.

A Müncheni görög katolikus Apostoli Exarchatusnak mély gyásza van. Június 19-én, papsága 46, élete 70-ik esztendejében, elhunyt volt Osnabrück-i lelkésze, majd dékánja és általános helynöke, **Iván Tomasivszkij**. Június 26-án ünnepi requiemmel a Boldogasszonyról és Szent András apostolról nevezett székesegyház-ból temették a müncheni Waldfriedhof temető ukrán részlegében nagy részvét mellett. Az idegen nemzetiségű lelképásztorok és hívek nevében többen búcsúztatták; a magyarok részéről Dr. Bácsváry Róbert, németországi magyar főlelkész.

és környékének iskoláiban. Itt voltak nemcsak a felsőlövői elemisták és polgáristák magyar tanítóik ill. tanáraik vezetésével, hanem tanulmányi kirándulás keretében gyalog jöttek el *Alsóör* és *Sziget* iskolásai, hogy jelen lehessenek a szavalóverseny döntőjén, mely jó két óra hosszát tartott. A versmondást többször is közös népdal-éneklés szakította meg. Az énekeket **Tölly Ernő** tanfelügyelő kísérelte zongorán, ő vezette az egész versenyt, melynek tanulságait a végén össze is foglalta. A döntőn résztvevők értékes magyar könyveket kaptak. Öröm volt hallani, hogy a legkisebbek — a második elemisták — között is akadtak, akik hibátlan és ízes „őri” kiejtéssel szavaltak, de tapssal honorálta a közönség azoknak a németajkúaknak a szereplését is, akik idegen akcentussal ejtették ki, de megtanulták a hosszú magyar verseket. Ugyanígy az egyik németajkú tanár fellépését is, aki operaénekesnek készült és Bartók és Kodály feldolgozásában adott elő néhány magyar népdalt.

A július 2. és 6. között *Nagyfalván* (Mogesdorf) megrendezésre kerülő 10. Nemzetközi Kultúrtörténeti Szimpozion témája: „A pannon térség országainak politikai és gazdasági helyzete a két világháború között. A szimpozion kapcsán a résztvevő országok (Burgenland, Stájerország, Horvátország, Szlovénia, Vas és Győr-Sopron-megye) művészeinek részvételével festészeti és grafikai kiállítás is nyílik. Irodalmi est keretében Burgenland magyar, német és horvát nyelvű irodalmából mutatnak be szemelvényeket.

SPORT

Közkedvelt sportszerkesztőnk szabad-ságon van, a nyári magyar sporteseményekről a köv. számban számol be.

26 éves, németül jó, franciául, angolul keveset beszélő, magyar anyanyelvű, Svájcban élő lány, társaság hiányában ezúton keresi hozzáillő, komoly, családalapításra vágyó magyar férfi ismeretségét. — Fényképes, kézzel írott választ kérek a Szerkesztőségbe „Nem minden áron” jeligére.

Esseni leány, 28/170, magyar fiatalember ismeretségét keresi. Válaszokat „Forró Nyár” jeligére a Szerkesztőségbe.

Nürnbergben élő, 180 cm magas egyedülálló dolgozó férfi szolid, háziasszony ismeretségét keresi. „Remény” jeligére a kiadóba.

Budapesten élő magányos, mozgássérült hölgy szeretne külföldön élő honfitárral levelezni. Minden érdeklő! Cím: **Bréda Ilona**, Kolozsvári u. 15, H-1225 Budapest.

Keresem Révay László gépkocsizó alvezető bajtársamat. **S. Kovács József**, a gépkocsizó századból. T.: Párizs, 931 77 28.

A városligeti Gundel Étteremben tanult (diplomás) szakács-felügyelő, mixer, 30 éves, egyedülálló fiatalember, állást változtatna. **J. Bornemissza, Kanaaldeck** Suid 72, Someren, Nederland.

HAZATELEPÜLŐK! Ház eladó Gödöllőn! 4 szoba + nagy lakóhall + melléképületek. 1200-öles kert alján patak, szép kilátás, méhészetre alkalmas vidék, autóbuzsmegálló a ház előtt. óránkénti menet Budapestre. Érdeklődni: Rácz-Rátholdy Ilona, 8630 Coburg, Ketschendorfer Str. 76.

HÚSÁRÚÜZEM: 300 qm nagy, 1978-ban épült WELZHEIMBEN — Stuttgarttól ca. 40 km-re — keresi olyan személyek kapcsolatát, akik saját tőkével (minimum 1.000.— DM) vagy munkaerejükkel, mint hentes szakmunkás, kereskedő, üzletkötő stb. betársulni kívánnak. Gyártási programunk, amit minden kívánt mennyiségben már szállítani is tudunk: Paprikawurst (Pal-Kolbász), szárazon, füstölten, vagy friss állapotban, vákuum-csomagolásban, Balkán-Leberwurst, Csevápcsi, Disznósajt, sütnivaló májas- és véreshurka. Ezen áruféleségek saját Welzheim-i üzemünkben, eredeti magyar receptek alapján készülnek. Ezenkívül gyártunk még többféle német és jugoszláv húsipari terméket.

Érdeklődni lehet személyesen vagy telefonon: **Viktor Pál, 7063 Welzheim**, Lerchenstr. 29. Tel.: 07182/67-36 vagy 78-68; este 18 óra után: 81-81.

Hentes és Mészáros szakembereket keresünk magyar Húsárú-üzembe. Lehet olyan személy is, aki nem rendelkezik szakmunkásbizonyítvánnyal, de gyakorlata van a húsfeldolgozásban. Nyelvismeret nem feltétel. **Ezenkívül keresünk egy hölgyet**, aki hajlandó lenne mint Wurst-eladó a Stuttgart-i Központi Markthallenben dolgozni **magas fizetésért**. Ötnapos munkahét biztosítva, lakásszerzésben segítünk. A magyar nyelven kívül német nyelvismeret fontos.

Jelentkezés írásban vagy telefonon: **Fleischwarenfabrik Viktor Pál, 7063 Welzheim**, Lerchenstr. 29. — Telefon: 07182 / 6736, 7868, — 18 óra után: 81-81.

Kiss Ernő erdélyi író új munkája német nyelven megjelent — „Ich werfe Schatten auf die Sterne”. — Ebben a kötetben verses formában tárja fel az olvasónak az elnyomott magyar nép szenvedését, bánatát a kommunizmus ún. Rákosi-korszakának terrordíjéből. A fordítás hűen követi az eredeti tartalmat.

Ára kötve: 12.80 DM, füzve: 6.80 DM.

Első könyve — „Zwischen zwei Sternen” — elfogyott. Egy bővített kiadás ez év őszén jelenik meg.

Mindkét kötet kiadója — **Angerer Verlag — 8 München 2, Landwehrstr. 43.** — Legszebb ajándék még mindig egy könyv!

Teleki Pál nyári cserkész nagytábor

A Magyar Cserkészszövetség európai cserkészkerülete néhai főcserkésze, gróf Teleki Pál születésének száz éves évfordulóján

TELEKI PÁL CSERKÉSZTÁBOR

rendezi a kastli magyar gimnázium mellett Mennesberg-i erdőben. A tábor időpontja 1979. július 26 — augusztus 5. A nagytáborban őrsvezetői, kiscserkész őrsvezető, segédtszti vezetőképző táborok, valamint fiú- és leánycserkész szórvány-táborok lesznek. A bärnhofi vadászházban kiscserkész tanyázás lesz.

Ugyancsak ebben az időben rendezzük meg magyarul gyengén beszélő fiataljaink számára Iskola-táborunkat is.

Valamennyi táborra a csapatparancsnokok útján vagy az európai cserkészkerület központjában lehet jelentkezni (8 München 81, Oberföhringerstr. 40. — Tel.: (089) 98 26 38). A tábor parancsnoksága örömmel küld tájékoztatást.

Magyar Cserkészszövetség
Európai Kerülete

Rómában kellemes szobát, jó ellátást nyújt a
SZENT ISTVÁN ZARÁNDOKHÁZ
Kápolna. Kert. Parkolóhely.
Márciustól október végéig jóval előbb kérjen szobát. Levélbeni jelentkezés.
Cím: 00151 Roma, Via del Casaleto 461.
Tel.: 5373319 vagy 53-62-07.
Megközelíthető: a római TERMINI pályaudvartól a 27. busszal a végállomásig (csak este 21.30 óráig közlekedik). A végállomásnál átszállás a 144. buszra.
Taxi a TERMINI-től: 1500 Lira.
Szállás, ellátás napi 14.500 Lira.
Magyar útlevelel rendelkezőknek éjjeli szállás csak 3500 Lira.

Ha szereti a magyar konyhát, a hazai ízeket érdemes megrendelni
Mikes Júlia SZAKÁCSKÖNYVÉT.
Egy tapasztalt háziasszony receptgyűjteménye és ezernyi ötlet, Vajda Albert humorával fűszerezve (272 oldal). Ára 20 DM, vagy 10 \$. Megrendelhető: Juhász, 8000 München 80. Bülowstr. 10.

Ausztriába látogató turisták figyelmébe!
Második kiadásban is megjelent
Juhász László:
BÉCSI MAGYAR EMLÉKEI c. könyve.
168 oldal, 18 illusztráció.
Ára: 15 DM, 100 Sch, vagy 7 \$.
Megrendelhető: Dr. László Juhász,
8 München 80. Bülowstr. 10/2.

Yves de Daruvár:
A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG
c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző másnyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyvnek ára portóval együtt 40.— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.
Megrendelhető közvetlen a kiadónál:
EDITION BALOGH, Pf. 19.
CH-6000, Luzern 5.

KATOLIKUS KÖNYVEK

	DM
BIBLIA (Ó és Újszövetség)	50.—
Ijjas Antal: Jézus élete, 2. kiadás	30.—
Ijjas Antal: Szentek élete I.-II.	27.—
„HOZSANNA”, énekeskönyv	7.—
Erdélyi Zs.: Hegyet hágék... archaikus népi imádságok vászon kötés, 700 old.	15.—
Széchenyi István: NAPLÓ 1530 oldal biblia papíron, vászon kötés, képekkel.	35.—
RÓZSAFUZÉR könyvecske, elmélkedésekkel, 15 színes képpel, 36 oldal	1.20

Megrendelhető: **Julius Dobrowolski** — Salzburger Str. 18, D 8225 TRAUNREUT
Telefon: 08669 / 52 63.

Rómába utazók figyelmébe! — Kérjék „Római Magyar Tájékoztatót”, amelyből minden hasznos tudnivaló kiolvasható. Kapható: Rómában a Szent Péter Bazilika előcsarnokában lévő információs szolgálatnál (a főkapun belépve jobbra). Délelőtt 9—12 és d. u. 3—6-ig minden nap, vasárnap is.

Megtudhatjuk belőle, mikor és hol van magyar vezetés a Szent Péter Bazilikában, a katakombáknál stb. Hol igényelhető belépőjegy a pápai audienciára, hol lehet sürgős esetben Magyarországról jövőknek esetleg ingyenes orvosi kezelést kérni stb. stb.

Most jelent meg

J u h á s z L á s z l ó
M A G Y A R O K A Z
Ü J V I L Á G B A N

című új könyve, amely az első világháború ősünktől a századforduló kivándorlási hullámaig követi az amerikai magyar nyomokat.

Ára: 15.— DM, 100 ÖS, 7 \$.

Megrendelhető: Dr. Juhász,
8 München 80. Bülowstr. 10/1.

„TETENY” ungarische Spezialitäten
INH.: O. BAYER

Kreittmayerstr. 26. - D-8000 München 2.	Telefon: (089) 19 63 93	DM
Badacsonyi Kéknyelű		6.20
Badacsonyi Szürkebarát		6.20
Domoszlói Muskotály		6.20
Domoszlói Tramini		6.50
Debrői Hárslevelű		5.75
Soproni Kékfrankos		6.—
Villányi Burgundi		6.20
Hajósi Kabernet		6.20
Alföldi Olaszrizling L.		4.80
Alföldi Kékfrankos L.		4.80
Tokaji Aszu 4 putt.		12.80
Beverage Bitters L. (Unikum)		23.—
Beverage Bitters 1/2 (Unikum)		12.—
Kecskeméti Barackpálinka 43 %		23.80
Barackpálinka (hasas ü.) 43 %		20.50
Szilvórium 45 %		18.50
Magyar szalámi kg.		22.—
Csabai kolbász kg.		19.—
Gyulai kolbász kg.		18.—
Süli debreceni kg.		12.—
Süli kolbász kg.		14.—
Tarhonya (kalocsai) 1/2 kg. 4 toj.		2.50
Nagykockástésza 8 toj. 1/2 kg.		2.95
Lebbencs 8 toj. 1/2 kg.		2.95
Céfnatésza 6 toj. 100 gr.		—65
Kiskockástésza 6 toj. 100 gr.		—65

Üvegárút is szállítunk!

Az üzlet augusztusban zárva!

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. **W. Divy hites fordító és tolmács**, D-7990 Friedrichshafen, Linderstr. 50. — Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

BÉCSI MAGYAR KÖNYVEKBOLT
Libro Disco

A-1010 Wien, Domgasse 8. T.: 52-73-15
Magyar könyvek, lemezek és folyóiratok küldését a világ minden tájára vállaljuk.
Kérje díjtalan katalógusunkat.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német (és német-magyar), Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben és peres ügyekben segít. D-4040 Neuss, Daimlerstr. 249. Tel.: 02101/54 13 17.

Házasság! Svájcban élő 40-éves, természetet, zenét, művészetet, utazást kedvelő agglegény keresi hozzáillő szerény, alkalmazkodó képes hölgy ismeretségét házasság céljából. „Remény, szeretet” jeligére.

Építési ügyekben hívja: 65-18-29,
Hutter Mária építészmérnököt,
1040 Wien 4, Karolinengasse 9.
Tervezés — hatósági ügyek intézése — kivitelezés. T.: 65 18 29.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 37.
Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészseg.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc.

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge, 8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Telefon: (089) 98 26 38.
Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túla, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15 DM, vagy ennek megfelelő valuta. Tengeren túla légipostával 25 DM. Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el. Postscheckkonto: Nr. 606 50-893, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank, Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge „Életünk”

Druck: Danubia-Druckerei, Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarról németre és németről magyarra. D-8000 München 1. Postfach 162. Tel.: (089) 300 21 62.

Nagyszerű könyvjutalmak
Ajándékozzon látogatóinak
külföldön megjelent könyveket

	DM
Mindszenty József: Napi JEGYZETEK Budapest amerikai követség 1956—1971	32.—
Habsburg Ottó: Jalta és ami utána következett	25.—
Kovács Imre: Magyarország megszállása (vaskos kötet)	35.—
Varga László: Kérem a vádlott felmentését	25.—
Fiala F: Berkes és a szerzetes	20.—
Gábor Áron: Túlélés	30.—
Méray: Nagy Imre élete és halála	42.—
Tormay Cecil: Bujdosó, könyv I-II.	54.—
Gulag Szíjletsoport I-II. 1 db.	32.—
Horthy Miklós: Emlékirataim	34.—
Claire Kenneth könyvei: Éjszaka Kairóban, Randevu Róma ban,	24.—
Május Manhattanben, Hermelines hölgy, Forgó táncparkett, Egon naplója, Szerelmemről szó sem volt	27.—
Márai Sándor, Szabó Dezső és minden nyugaton megjelent jelentős könyv raktáron.	

Hanglemezek

H 501 30 cm. DM 21.— **Karády-Lantos**
Sárdy énekel: Szeretlek én, Halálos mérreg, Nem szabad, Te vagy a fény, Hófehér gyöngyvirág, Rózsalevél, Májusban stb.

H 523 30 cm. DM 21.— **Karády Katalin**
milliók kedvence: Hamvadó cigarettavég, Mindig az a perc, Tudom, hogy vársz, Hiába menekülsz stb.

H 548 30 cm. DM 21.— **Karády: Halálos tavasz**, Valahol Oroszországban, Ne kérdezd ki voltam, Az én szerelmem, Egy szál akác stb.

Kérjen katalógust.

Augusztusban szabadság miatt
a szállítási szünetel.

MUSICA HUNGARICA
Katkó Sándor
Rümännstr. 4. 8000 München 40.
Tel.: (089) 30-50-43.

H I R D E T É S E K E T

a megnagyobbodott Életünk szívesen fogad. Apróhirdetés egy hasábos 1 cm 10.— DM; két hasábos 20.— DM. Nagyobb hirdetés arányosan drágább.

A hirdetési díjat előre kérjük, vagy csekken, utalványon, vagy Postscheckkontón Nr. 606 50-803. Kat. Ung. Seelsorge, Sonderkonto München.